

MAGAZÍN PRO ŽIVOT BEZ LIMITŮ

ROČNÍK XXVI
ZIMA 2025

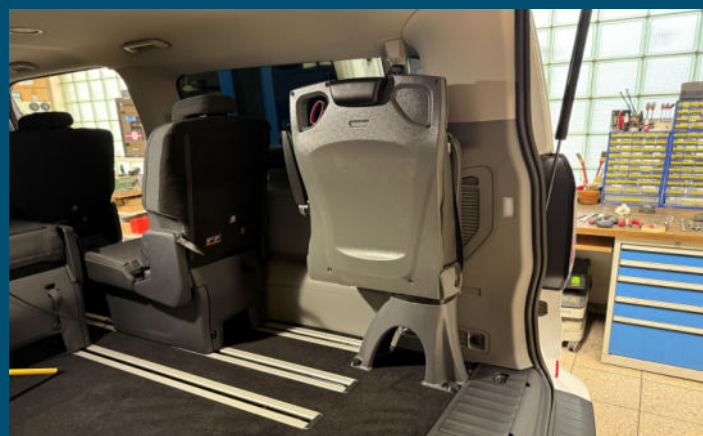
VOZKA

MAĎARSKÝ MALÍŘ ÚSTY A NOHAMA
FERENC DEÁK

**MALOVAT ZNAMENÁ
ZNOVU SE NAUČIT DÍVAT
A UŽÍVAT SI ŽIVOTA**

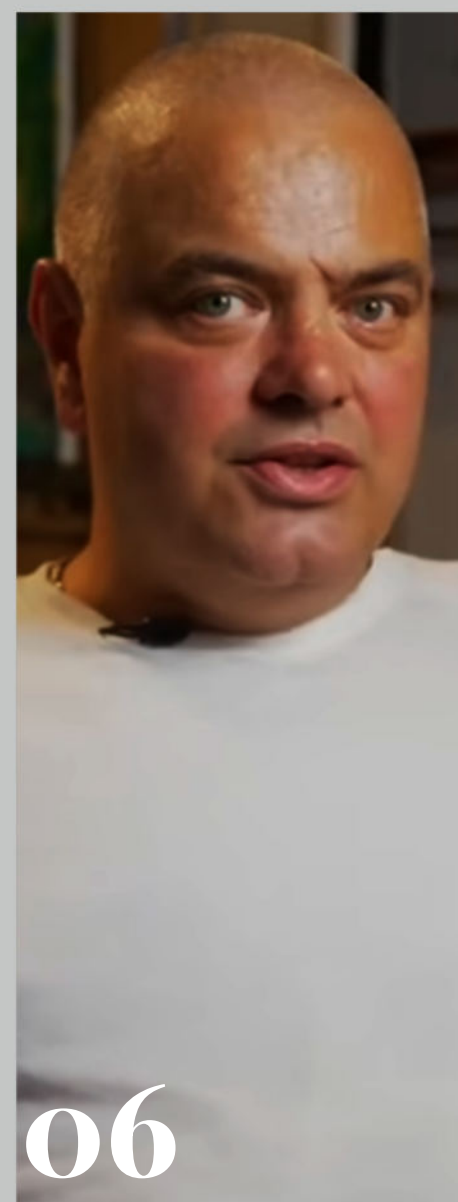

Jsme schopni navrhnout a realizovat úpravu vozidla dle přání majitele tak, aby nastupování, ovládání a používání bylo nejen maximálně bezpečné, ale i pohodlné. Samozřejmostí je pro nás instalace originálních dílů předních světových výrobců v kombinaci s našimi vlastními prověřenými systémy, které v praxi neustále zdokonalujeme již od roku 1998.

Kompletní úpravy automobilů pro tělesně postižené,
odvoz vozidla k úpravě a zpět je v případě zájmu zajišťován
vlastním odtahovým speciálem

27 let profesionální práce v oboru

06

42

18

38

56

OBSAH

MALÍŘ FERENC DEÁK

„Malování je mým způsobem existence. A pak život беру s humorem, jinak by to nešlo.“

06

REKORDNÍ KOLÍČKOVÝ DEN NADACE JEDLIČKOVA ÚSTAVU

Sbírka vynesla neuvěřitelných 1,7 milionu korun.

18

LONI BOJOVALA O ŽIVOT, DNES POMÁHÁ JINÝM

Lucie a její život s von Hippel-Lindauovou chorobou.

38

PODZIM U VODY

Tradiční závody handicapovaných rybářů: setkávání, sdílení a skvělé zážitky.

42

MIKASA PŘEDSTAVUJE NADĚJI

Denní stacionář pro dospělé s autismem, mentálním postižením a chováním náročným na péči.

56

Magazín VOZKA
Vydává spolek
Ostravská organizace vozíčkářů
www.vozickari-ostava.cz,
www.vozka.org

Cena za komunikaci, která boří bariéry

Projekt Central Europe – Accessible Spaces for All (CE-Spaces4All), který v ČR realizuje Česká asociace paraplegiků – CZEPA, získal prestižní ocenění v kategorii Komunikace od organizace BhW Niederösterreich.

Cena byla slavnostně předána během akce Příklad bezbariérovosti, která se v Dolních Rakousích konala už posedmé a dlouhodobě oceňuje projekty a osobnosti usilující o odstraňování bariér a podporu inkluze.

Projekt CE-Spaces4All byl porotou vyzdvížen především za poskytování praktických a srozumitelných informací o bezbariérovém cestování. Nabízí digitální nástroje, Průvodce přístupnosti a také místní poradenství, které lidem s různými potřebami výrazně usnadňuje pohyb v prostoru i plánování cest.

„Bezbariérovost činí naše soužití otevřenějším a hodnotnějším,“ říká jednatelka BhW Niederösterreich Therese Reinel. „CE-Spaces4All je vzorem budoucnosti, jak krok za krokem budovat inkluzivnější společnost.“

Projekt jasně ukazuje, že efektivní komunikace o přístupnosti je klíčovým předpokladem skutečně inkluzivního turismu – takového, který myslí na všechny bez rozdílu.

Více informací na [webu CZEPA](https://www.webu.cz).

Poradna CZEPA mění pravidla osobních návštěv

Od 1. ledna 2026 dochází ke změně pravidel pro osobní návštěvy sociální služby odborného sociálního poradenství, kterou poskytuje Česká asociace paraplegiků – CZEPA.

Nově bude možné využít osobní konzultaci bez předchozího objednání pouze dva dny v týdnu:

- Pondělí: 8–16 h
- Středa: 8–16 h

V ostatních dnech bude osobní návštěva možná výhradně po předchozím objednání, a to minimálně 24 hodin dopředu. Objednat se lze na kterýkoliv pracovní den od pondělí do pátku v čase 8–16 h.

Podle pracovníků poradny je objednání vždy doporučenou variantou. Umožňuje totiž lepší přípravu konzultace a zajištění klidného, nerušeného prostředí v kancelářích asociace.

Beze změny zůstává možnost využití poradenství telefonicky, e-mailem nebo formou online setkání, a to od pondělí do pátku v čase 8–16 h.

Tým odborného sociálního poradenství děkuje klientům za pochopení i spolupráci a těší se na další setkávání – osobně i na dálku.

Zařazeno Domácí mozaika

Umění, které pomáhá: Aukční salon Konta Bariéry posedmnácté

Už 17. ročník Aukčního salonu výtvarníků Konta Bariéry se uskutečnil 7. prosince. Zájemci si všech 405 nabízených uměleckých děl mohli předem prohlédnout na výstavě, která proběhla od 21. listopadu do 2. prosince v Křížové chodbě Karolina v Praze. Všechna díla jsou

zároveň dostupná v [katalogu aukce](#). Stejně jako v předchozích letech má i letošní salon jasný cíl – pomoci zdravotně znevýhodněným středoškolákům a vysokoškolákům uhradit část nákladů spojených se studiem prostřednictvím projektu Stipendium Bariéry.

PRŮVODCOVSTVÍ RODIN S DĚTMI S AUTISMEM

Diagnóza: autismus

Co teď? Nezůstávejte na to sami.

730 513 405

info@mikasazs.cz

[mikasazs.cz](https://www.mikasazs.cz)

Ferenc Deák

DW Magyar, vdmfk.com, (red)

„Beru život s humorem. Jinak to nejde. A pořád mám potřebu pracovat tvůrčím způsobem. Navíc se díky tomu vypořádávám se stresem a depresivními pocity, které přicházejí s různými životními situacemi. Nemusím chodit třeba na zahradu, abych se z nich vykřičel, jak mi kdysi někdo poradil.“

Malíř Ferenc Deák nepovažuje svou uměleckou techniku za výjimečnost, ale za nutnost. Po úrazu elektrickým proudem přišel o obě ruce a naučil se malovat nohama i ústy. Jeho příběh však není žádnou senzací – je to příběh trpělivosti, práce a každodenního hledání rovnováhy mezi tělem, obrazem a životem.

Potřeba tvořit

Jako mladý muž pracoval Ferenc Deák jako truhlář. Uměl zacházet s materiálem, byl zvyklý na fyzickou práci a přesnost. Pak přišel zásah elektrickým proudem. Následky byly fatální – amputace obou paží a dlouhá rehabilitace. Právě během ní se poprvé setkal s malířstvím. Nešlo o okamžité rozhodnutí stát se umělcem, ale o pokus najít způsob, jak znovu hýbat tělem a dát dnům strukturu.

„Svůj první obraz jsem si načrtl a pak namaloval ústy,“ vzpomíná Deák. „Ale pak jsem nějakou dobu ústy nic nemaloval, prostě jsem to nějak necítil.“

Nohy, ústa a nekonečná přesnost

Postupně začal zkoušet malbu nohama. Držet štětec mezi prsty nohy se naučil relativně rychle, ale brzy zjistil, že ne všechno lze zvládnout jedním způsobem.

„Začal jsem malovat nohama, ale stejně jsem musel detaily malovat ústy. Ono by to z dálky jeden a půl metru dost dobře nešlo,“ vysvětluje.

Jeho technika je tedy kombinovaná: nohama vzniká základ, ústy jemné detaily. Tento způsob práce vyžaduje extrémní soustředění a fyzickou kontrolu. Každý tah je pomalý, promyšlený, bez možnosti zkratky.

Styl, který odmítá kompromisy

Ferencovy obrazy jsou realistické, klidné, často zobrazují krajinu, moře nebo architekturu. Někdy mu o rychlý výsledek. Naopak.

„Jeden obraz s lodí na moři jsem přemaloval šestnáctkrát, vždy se mi na něm něco nelíbilo. A pravděpodobně ho přemaluju zas,“ říká s úsměvem. To vystihuje jeho přístup k tvorbě lépe než jakýkoli teoretický popis. Obraz není hotový tehdy, kdy je „dost dobrý“, ale tehdy, kdy mu autor dokáže věřit. Trpělivost není ctnost – je to pracovní nástroj.

Ztráty, samota a nové ukotvení

Po úrazu přišel Ferenc i o rodinné zázemí. Jeho žena od něj odešla a on byl na čas umístěn do speciálního pobytového zařízení. Malířství se v té době stalo nejen prací, ale i způsobem, jak si zachovat duševní rovnováhu.

Zásadní zlom nastal ve chvíli, kdy byl přijat do Světové federace umělců malujících ústy a nohama. Získal umělecké stipendium, které mu umožnilo žít samostatně a věnovat se tvorbě profesionálně. Sam říká, že stipendium je pro jeho živobytí klíčové – nejen finančně, ale i lidsky. Kreativní práce pro něj znamená jistotu, řád a smysl.

Partnerství, které stojí na vzájemné podpoře

Dnes žije s partnerkou Zitou, která je zrakově postižená a během několika let přišla o zrak úplně. Jejich vztah je postavený na spolupráci a vzájemné důvěře.

„Společně vaříme, chodíme nakupovat a vzájemně se podporujeme,“ říká Ferenc.

Pořídil si ojeté auto upravené pro řidiče bez rukou. Mobilita pro ně znamená svobodu – možnost dojet si, kam potřebují, bez závislosti na pomoci okolí.

Zita přitom Ferencovy obrazy nikdy neuvidí. „Zrak se mi zhoršil, natolik, že nerozeznávám, co na nich je“ říká prostě.

Malování jako způsob existence

Ferenc Deák nemluví o vůli ani o hrdivství. Mluví o práci. O tom, že obraz někdy vzniká pomalu a jindy se musí zničit a začít znovu. Skrze svou tvorbu předává ostatním lidem s podobným postižením zprávu, která není motivační frází, ale osobní zkušeností: vytrvalost není hlasitá. Jeho umění není výkřikem proti osu-

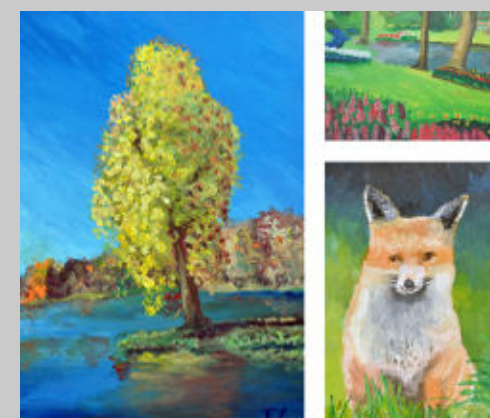
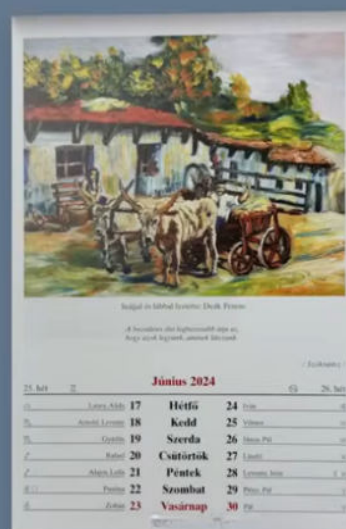

du. Je to tiché, soustředěné pokračování života – tah za tahem, obraz za obrazem. A někdy i „šestnáctkrát znovu“.

Ferenc Deák

Narozen: 1974, Maďarsko.
Technika: malba nohama.
Začátek tvorby: 2002.
Styl: realistický, civilní, klidný.
Témata: krajina, architektura, každodennost.
Člen Celosvětového sdružení umělců malujících ústy a nohama.

Fyzioterapie Atituda | www.atituda.cz
Nám. Dr. Holého 1056/15, Praha 8

Nakladatelství UMÚN
a Fyzioterapie Atituda
Vás srdečně zvou na výstavu

Tomáše Janouška
Ne ruka, to duše maluje

Vernisáž a setkání s malířem se uskuteční 6. 11. 2025 od 16 hodin
Obrazy budou vystaveny v čekárně Fyzioterapie Atituda vchod 1

6. 11. 2025 - 27. 2. 2026

Nakladatelství UMÚN: Nad Školou 1289, 463 11 Liberec 30,
tel.: 485 161 712, umun@umun.cz, www.umun.cz.

Obyčejná máma Jindra Landová představila na tiskové konferenci projekt **Výtahy do škol. Komplikace, které zažívala na vlastní kůži, zná i mnoho dalších rodičů handicapovaných dětí, jež školy odmítly přijmout jen proto, že jsou bariérové. Projekt má pomoci to změnit. Na webu tedy budou přibývat konkrétní rady, postupy a skutečné příběhy, v plánu je také ověřená mapa českých bezbariérových škol. Těch opravdu přístupných je ale zatím zoufale málo, protože plošina ani schodolez zkrátka nejsou důstojné řešení.**

Dětem nesmí ve vzdělávání bránit chybějící výtah. Berme jej proto jako investici

Text: Helena Tutterová, redaktorka Inspirante.cz
Foto: Lenka Krobová, TK Výtahy do škol

Děti se ve škole mají potkávat s vrstevníky a rozvíjet jak studijní, tak sociální dovednosti. Jenže některé z nich tuhle šanci nedostanou, protože narazí na bariéry, které jim zkomplikují docházku už od základky. Zatímco zdravé děti tak volí mezi dostupnými školami i těmi se zajímavým zaměřením, děti s handicapem si podobný luxus dovolit nemůžou a běžně zažívají odmítnutí i od spádových škol. Reálně tedy nemají kam nastoupit. Pokud se někde uvolí je vzít, musí se leckdy smířit například s nižšími studijními nároky nebo dojížděním.

Právě to je nepříjemná realita každého desátého žáka v tuzemsku skoro čtyřicet let po revoluci. Důvody jsou absurdní: schody, netečnost a předsudky. Protože učebny jsou v patře. Protože tu nikdo na vozíku předtím nebyl. Protože kvůli jednomu dítěti to měnit nehodláme. Protože na speciální škole jsou lépe připraveni. Protože výtah je drahý

a památkáři by úpravy stejně nepovolili.

O projektu Výtahy do škol

„My jako rodiče už víc dělat nemůžeme. Vidím to sama na sobě, za dva roky jsem na tom nechala síly i zdraví,“ říká Jindra Landová, maminka slečny, která „jen“ chtěla být na škole, kde chyběl výtah. „Snažit se něčeho domoci přitom vyžaduje odvahu, protože vaše dítě pak do té školy bude chodit každý den.“

Po různých peripetiích, medializaci i založení sbírky nakonec zřizovatel letos v květnu potřebné finance sehnal a stavbu přislíbil.

„Výtah zatím není, ale bude a já si moc přeju, aby podobné anabáze byly pro rodiče i děti brzy minulostí.“

Stejně jako ji vlastní zkušenost přivedla k blogu Obyčejná máma, k organizaci Obyčejný život a k řadě ocenění, rozhodla se založit projekt Výtahy do škol.

Současně spustila stejnojmenný web, na němž budou přehledně soustředěny všechny potřebné informace na jednom místě, včetně mapy bezbariérových škol v ČR. Tu si zatím nevede ani ministerstvo, rodiče a jejich děti tak musí obepisovat desítky míst.

„Mít ve třídě dítě na vozíku se pořád nebere jako benefit... Bariéry by měly být ostuda, vypovídají hodně o naší vyspělosti a hodnotách. Proto máme vizi, že do roku 2035 budou všechny školy plně bezbariérové,“ zmínila Jindra během úvodního slova na tiskové konferenci, kterou k projektu svolala. Při té příležitosti pozvala další čtyři ženy, jež k tématu mají co říct.

Co zaznělo na tiskové konferenci

Šárka Škardová by z deváté třídy moc ráda pokračovala na zdravku, jenže žádná z nich není bezbariérová,

takže se tam na vozíku nedostane. Jako alternativu zvolila gympl, ale z pražských připadají v úvahu tři, z toho dva dost daleko.

„Při výběru se obvykle bere v potaz třeba perspektiva oboru, pověst nebo předměty. Já tohle všechno musím pominout, protože řeším hlavně ty bariéry.“

Sárka si přístupnost zjišťovala přes stránky jednotlivých škol, volala nebo psala přímo do ředitelů. A nebála se do procesu zapojit i lékařky, které jí přejí, aby se stala vysněnou neuroložkou. Přitom bez bariér to dlouho nešlo ani na stávající základce.

„Na prvním stupni mě do schodů vynášeli, na druhém byla sice plošina, ale na té to vždycky dlouho trvalo. Teď už máme našťestí výtah.“

Dvojnásobnou zkušenost s bariérami ve školách má Kateřina Vítová, právnička Národního institutu pro kulturu, která chodí o berlích, přístupnost ale řeší i pro svou nejmladší dceru.

„Tolik let od revoluce se pořád neví, jestli se člověk někam fyzicky dostane, navíc najít slušný maturitní obor je očištěc. Takže společnost dětem s handicapem nejdřív neumožní studovat, tím pádem ani v budoucnu adekvátně pracovat, a pak jim vyčítá, že jsou v dospělosti na dávkách. Z tohoto úhlu pohledu se ale na bariéry dívá málokdo.“

Sama školní docházkou proplula téměř bez obtíží, protože když učitelé zjistili, že na ni má hlavu, snažili se jí pomáhat. Přesto za ni schody sejít nemohli, ani ji doprovodit do jídelny nebo třeba líp zpřístupnit školní výlet. Na to musela být dostatečná „šikulka“.

„To bylo vždycky: Katko, dáš to? Dostaneš se? A mě docela děsí, že i po těch letech je to pořád stejné.“

Poznatky z praxe sdílela také Marta Ptáčková, právnička organizace Spoluškola, která pomáhá rodičům handicapovaných dětí bojovat o bezbariérové školy.

„Na výtah je třeba se dívat ne jako na náklad, ale jako na investici, díky které se děti ve škole cítí dobře. Mají přece také právo na vzdělání.“

Marta připouští, že práce je čím dál víc, proto pomáhají i formou mediace, kdy se snaží podporovat, případně vytvářet laskavý tlak.

„Rodiče mají bohužel často pocit, že chtějí něco navíc. Přitom praxe je nejjednodušší a stojí a padá s tím, jestli narazíte na dobrého a ochotného pracovníka. Problematické jsou také nepodložené a často nesmyslné finanční limity na bezbariérové úpravy nebo neúměrné průtahy při případném posuzování a sporech.“

Že jsou stávající právní úpravy velmi těžko vymahatelné, potvrzuje i Romana Svecová z kanceláře om-

budsmána. Právě tady totiž kromě jiného šetří jednání i nečinnost správních úřadů, monitorují dodržování úmluv a vyhlášek, případně vydávají metodická doporučení.

„Možnosti ochránce nejsou bezbřehé, ale komunikujeme s vládou, ministerstvy i autoritami. Sbíráme podněty a vytváříme prostor pro jednání.“ Postoj k bariérám prý ovlivňuje zejména to, že vyhláška je neurčitá a normy nedostatečné.

„V České republice bohužel stále přetrvává náhled na lidi s handicapem výhradně skrze medicínský model, tím pádem se málo vytváří celkové přístupné prostředí.“

Žaloba není řešení

V následné diskusi bylo patrné, že pomalé odstraňování bariér, které

navíc dopadá na děti, a celková neochota dívat se na věci v patřičných souvislostech je frustrující. Nepomohly by tedy razantnější kroky než jen doporučení a mírný nátlak, klidně přímo žaloba k Evropskému soudu pro lidská práva za diskriminaci, respektive za neplnění Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením?

„Tyto závazky bohužel nejsou vymahatelné okamžitě, a je tedy diskutabilní, jestli by soud shledal nějaká pochybení a porušování práv,“ vysvětlila Romana Svecová.

Marta Ptáčková k tomu doplnila: „V praxi samozřejmě vnímáme to rozčarování a rozumíme mu, jen chceme jít cestou podpory a motivace. Osvědčilo se nám to jako nejlepší model.“ Zapadnout by neměl ani fakt, že nepřístupné školy rovnou zna-

menají nepřístupné volební místnosti. Zajímavý byl také argument o rozdrobenosti a nezbytnosti začít s řešením u zdroje, tedy na úrovni krajů. A jestliže jsou Praha i Středočeský kraj bohaté regiony, pak je zarážející, jak pomalu se potřebné změny dějí, obzvláště když je možné se inspirovat v okolních zemích.

Velký potlesk kromě pořadatelek a všech dalších účastnic sklídila i závěrečná reakce Kateřiny Vítové, která na obvyklé připomínky k nákladům a přetrvávající neochotě památek stručně – v Koloseu je výtah.“

Když domácí péče přerůstá přes hlavu

Aneb jak na péči nezůstat sám

Péče o nemocného nebo stárnoucího člena rodiny bývá výrazem lásky a odpovědnosti. Zároveň ale může nenápadně přerůst v každodenní zátěž, na kterou jeden člověk nestačí. Když se únava, obavy a nejistota začnou hromadit, není slabostí požádat o pomoc. Naopak. Existují služby, které umožňují zůstat doma – a přitom na to nebýt sám.

Zdroj: Helpnet.cz (Martin Stanko), (red) | archiv (red)

Když nemůže pacient k lékaři, přijede lékař k pacientovi

Terénní péče má mnoho podob a vždy se přizpůsobuje konkrétním potřebám člověka. Na jedné straně stojí zdravotní služby – péče lékařů, všeobecných sester nebo fyzioterapeutů, které jsou vždy vázané na doporučení ošetřujícího lékaře. Na straně druhé pak sociální pomoc: donáška obědů, pomoc s hygienou, doprovod k lékaři nebo krátkodobé zastoupení rodinného pečujícího.

Zatímco zdravotní péči poskytují odborníci na základě lékařského doporučení, sociální služby zajišťují pečovatelé, osobní asistenti nebo dobrovolníci neziskových organizací. Jejich cílem je ulehčit každodenní

život nejen nemocnému, ale i jeho rodině. Liší se přitom mírou odbornosti, dostupností i způsobem financování.

Co tedy vlastně hledat?

Základními pojmy, se kterými se při hledání pomoci setkáte, jsou **domácí zdravotní péče**, **domácí paliativní péče** a **terénní sociální služby**. K nim se přidávají i specializované služby, například mobilní fyzioterapie, rehabilitace, logopedie nebo psychoterapie.

Domácí zdravotní péče zahrnuje odborné ošetrovatelské a léčebné úkony poskytované v domácím prostředí – od převazů a aplikace injekcí přes odběry až po sledování zdravotního stavu. Je určena

pacientům, kteří potřebují kvalifikovanou péči, ale nemusejí být hospitalizováni.

Domácí paliativní péče a mobilní hospice pomáhají lidem v pokročilých a závěrečných fázích života. Důraz kladou na důstojnost, úlevu od bolesti a podporu celé rodiny. Péče je vždy týmová – kromě lékařů a sester se zapojují také psychologové a sociální pracovníci.

Terénní sociální služby se zaměřují na zachování soběstačnosti a běžného života v domácím prostředí. Pomáhají seniorům, lidem se zdravotním postižením i osobám s duševním onemocněním. Ať už jde o pomoc s hygienou, stravováním, nákupy nebo doprovod k lékaři, cílem je zabránit sociálnímu vyloučení a zbytečné izolaci.

Kdo péči zajišťuje

Do systému terénní péče se u nás zapojují obce a města, neziskové organizace, mobilní hospice i soukromé agentury domácí péče. Každý typ poskytovatele má v tomto systému své místo – od cenově dostupných služeb přes komplexní podporu až po flexibilní řešení na míru.

Co hradí stát a co už ne

Domácí zdravotní péči mohou pacienti využívat bezplatně – hradí ji zdravotní pojišťovny na základě doporučení lékaře. U sociálních služeb se obvykle platí podle ceníku poskytovatele, jejich výše je však regulována státem. S náklady může pomoci

príspevek na péči, jehož výše se odvíjí od stupně závislosti klienta.

Jak začít a neztratit se v tom

Prvním krokem bývá rozhovor s ošetřujícím lékařem nebo kontaktování agentury domácí péče, kde vám pomohou zorientovat se v nabídce služeb. U sociální pomoci se lze obrátit také na obecní úřad nebo přímo na vybraného poskytovatele. Důležitou součástí je vždy bezplatné sociální poradenství, které vás provede celým procesem.

Nebát se říct si o pomoc

Mnoho rodin má pocit, že když přijmou profesionální péči, selhávají.

Ve skutečnosti je to přesně naopak. Odborníci zvládnou náročné úkony s jistotou a klidem, zatímco blízcí se mohou vrátit ke své přirozené roli – být dcerou, synem nebo partnerem, nikoli vyčerpaným pečovatelem na tři směny.

Nejste v tom sami

Možností terénní péče je dnes v České republice mnohem více, než si většina lidí uvědomuje. Existují cesty hrazené ze zdravotního pojištění, státní příspěvky i komerční služby pro ty, kdo hledají maximální flexibilitu.

Zásadní je vědět, kam se obrátit – a nebát se požádat o pomoc. Více informací najdete na stránkách [Pro-medicus domácí péče](#) a [Promedicus sociální péče](#).

Sbírka **Kolíčkový den** vynesla Nadaci Jedličkova ústavu rekordních 1,7 milionu korun

Nadace Jedličkova ústavu slaví v tomto roce 35 let od svého založení. Více než 30 let pomáhá a podporuje mladé lidi se zdravotním postižením v jejich samostatnosti a možnosti vést plnohodnotný život. Celkem už díky dárcům, partnerům a podporovatelům rozdělila přes 140 milionů korun a podpořila 3 931 dětí, mladých lidí a organizací. Poslední z letošních větších akcí byla sbírka Zelený kolíček.

„O letošní ročník naší sbírky byl mimořádný zájem. Zapojilo se přes 170 škol, školek a městských úřadů. Takový zájem jsme nečekali, oproti loňskému roku je zájem skoro trojnásobný,“ říká Markéta Balvínová, ředitelka Nadace Jedličkova ústavu.

Sbírka Zelený kolíček se konala po celé ČR. Na ulicích, zastávkách metra nebo v obchodních centrech bylo možné potkat mnoho dobrovolníků s kolíčky, se zeleným deštníkem s logem Nadace Jedličkova ústavu a také s kasičkou, do které bylo možné přispět jak hotově, tak za pomoci tzv. QR platby.

„Za obrovskou morální podporu děkujeme starostům, hejtmanům a hejtmankám, kteří nám poskytli záštitu. Tato podpora nás v našem úsilí žene dopředu,“ sdělila Iveta Bajarová, koordinátorka fundraisingu Nadace Jedličkova ústavu.

Jeden kolíček = 20 minut osobní asistence

Kolíček si lidé mohli koupit za minimální příspěvek 50 Kč, což odpovídá nadačnímu příspěvku na 20 minut osobní asistence. Příspěvky budou použity na pořízení kompenzačních pomůcek, osobní asistenci, pracovní tréninky pro lidi s postižením, na podporu různých volnočasových aktivit a rozvoj mnoha dalších zájmů

pro pestřejší a plnější život dětí a mládeže s postižením.

Nadace Jedličkova ústavu byla založena 22. října 1990. Jejím základním posláním je shromažďovat finanční prostředky a další hodnoty, jejichž účelem je přispět ke zlepšení

komplexní rehabilitační péče o děti a mladé lidi s tělesným handicapem. Pomoc je směřována ke klientům a absolventům Jedličkova ústavu a škol a také k neziskovým organizacím v celé ČR, které mají podobné poslání jako Nadace.

Kolíčkový den na Střední pedagogické škole a Střední odborné škole Kladno

Když systém nestačí: Česko pod tlakem kvůli právům lidí s postižením

Mezinárodní stížnost potvrzuje dlouhodobé výtky ombudsmana

Česká republika čelí mezinárodní kritice za nedostatečnou podporu lidí s postižením. Organizace Autism-Europe podala oficiální stížnost k Evropskému výboru pro sociální práva, v níž upozorňuje na nízkou dostupnost vhodných sociálních služeb. Podle zástupce veřejného ochránce práv nejde o nové zjištění – na stejné systémové problémy upozorňuje český ombudsman opakovaně už řadu let.

Veřejný ochránce práv, (red) | ChatGPT Image

Mezinárodní nezisková organizace Autism-Europe, hájící práva lidí s autismem a jejich rodiny, kritizuje Česko. Podle ní země porušuje některé závazky vůči lidem s postižením vyplývající z [Evropské sociální charty](#). Výtky se týkají především nedostatku komunitních sociálních služeb pro lidi s postižením, zejména pro lidi s autismem, mentálním postižením nebo chováním náročným na péči. Podpora vhodných služeb je v Česku nepostačující, veřejné finance směřují hlavně do velkých ústav-ních zařízení.

Dokument se zabývá i obtížnou situací rodin, které o své blízké s postižením pečují v domácím prostředí.

Ty bývají často na hraně sil, peněz i sociální izolace.

Za Českou republiku se stížností zabývá Kancelář vládního zmocněnce. Do projednávání se zapojili také ombudsman Stanislav Křeček, v jehož kompetenci je ochrana před diskriminací, a Vít Alexander Schorm, zástupce ombudsmana a dětský ombudsman.

Schorm práva lidí s postižením dlouhodobě sleduje a na většinu kritizovaných problémů již dříve také sám poukazoval: „Naše výzkumy, šetření i individuální podněty svědčí o tom, že stížnost mezinárodní organizace Autism-Europe na nedostatek vhodných sociálních služeb pro lidi s postižením je opodstatněná. Stát sice podniká dílčí kroky smě-

řující k jejich lepší dostupnosti, nejde však o systémová opatření dostatečného rozsahu. Zásadní změny v dostupnosti a kvalitě sociálních služeb v Česku zatím neprobíhají.“

Stížnost Autism-Europe obdržela Česká republika prostřednictvím Evropského výboru pro sociální práva. Ten také rozhodne, zda u nás k porušování Evropské sociální charty skutečně dochází.

Výzkum z roku 2025: Jak Česko plní své povinnosti z Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením?

Pomocí lidskoprávních ukazatelů ombudsman sledoval, jak stát dodržuje čtyři důležité články Úmluvy:

- zákaz diskriminace,
- rovnost před zákonem,
- nezávislý způsob života a zapojení do společnosti,
- práce a zaměstnání.

Míru dodržování jednotlivých závazků vyjadřuje pro přehlednost a srozumitelnost v procentech. Pokud stát dodržuje všechny povinnosti, plní články Úmluvy na 100 %. Jedná se o ideální stav, kterého se v Česku prozatím nepodařilo dosáhnout.

Ombudsmanův tým dospěl k závěru, že zmíněné články Úmluvy stát dodržuje v průměru z 38 %. Nejvyšší hodnocení stát získal za dodržování zákazu diskriminace z důvodu postižení (49 %), nejnižší za dodržování rovnosti před zákonem (28 %). Ani v jednom článku stát nepřekročil pomyslnou hranici 50 % dle stanovených kritérií. V naplňování všech sledovaných článků Úmluvy má tedy stát podle ombudsmanových zjištění značné a dlouhodobé nedostatky. Tempo potřebných reforem je neuspokojivé. Je třeba ale dodat, že přesnějšímu a podrobnějšímu hodnocení toho, jak stát dodržuje Úmluvu, v mnoha případech brání nedostatek spolehlivých dat, která je povinen stát sbírat a zveřejňovat.

Závěry [analýzy](#) jsou srozumitelné (cit.): Na mezinárodním semináři uspořádaném v roce 2021 nizozemská odbornice a členka European Disability Expertise (EDE) José Smits uvedla, že největší výzvou v její zemi bylo přesvědčit veřejnost i politiky, aby se nad přístupem společnosti k lidem s postižením hlouběji zamysleli:

„Převládá obecný pocit, že lidé s postižením jsou na tom velmi dobře a nejsou vůbec diskriminováni, protože mají možnost dostat štědré dávky a stát jim nabízí rozšířený systém speciálních škol a pečovatelských zařízení. Ty jsou v Nizozemsku považovány za dobrou péči,“ popsala odbornice.

Nebylo by překvapením, kdyby velmi podobné naladění panovalo i u značné části české společnosti a její politické reprezentace. Použitím lidskoprávních ukazatelů odhalujeme velkou mezeru mezi systémem, jehož vytvoření vyžaduje Úmluva, k jejímuž dodržování jsme se zavázali před více jak 15 lety, a systémem, který v době vydání této výzkumné zprávy funguje v České republice. Úmluva jednoznačně odmítá systém, který účinně nepostihuje diskriminaci z důvodu postižení, který současně fakticky nebo právně zadržuje lidi s postižením ve velkých ústavech, omezuje je ve svéprávnosti a zároveň jim zajišťuje finanční prostředky na živobytí

ze systému sociálního zabezpečení či chráněného trhu práce. V tomto systému v Česku stále žije mnoho lidí s postižením, kteří si to přejí jinak. Přitom pouze článek 27 Úmluvy (práce a zaměstnání) podléhá tzv. postupnému naplnění (progresivní realizaci), a proto lze do jisté míry pochopit, že v této oblasti přetrvávají určité nedostatky. Naproti tomu články 5 a 12 Úmluvy (nediskriminace, rovnost před zákonem) zakotvují absolutní práva, jež podléhají okamžité povinnosti naplnění bez ohledu na hospodářskou či politickou situaci státu. Aby to nebylo úplně jednoduché, článek 19 Úmluvy (nezávislý způsob života a zapojení do společnosti) v sobě kombinuje oba zmíněné přístupy. Řada lidskoprávních závazků, které jsme ve zprávě zkoumali, by měla být po 15 letech od účinnosti Úmluvy v civilizované demokratické společnosti samozřejmostí. Není tomu tak.

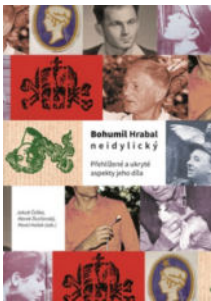
Osobní příběhy o tom, jak složité lidé s postižením hledají důstojné bydlení mimo ústav nebo zaměstnání na volném trhu práce, nebo o tom, jaké to je, když nemůžete o podstatných otázkách vlastního života samostatně rozhodovat, přinášíme sami i řada dalších organizací opa-

kovaně. Díky této zprávě jsme schopni dosadit zmíněné příběhy jednotlivců do širšího společenského a právního kontextu, přinášíme data o fungování celého systému a zároveň formulujeme doporučení, jejichž realizace povede podle našeho přesvědčení k potřebné změně. Za vhodné považujeme tyto postupy kombinovat za účelem zvýšení dopadu činnosti všech, kterým nejsou práva lidí s postižením lhostejná. Výzkumná zpráva, kterou právě dočítáte, může být kromě našteného zrcadla také praktickým nástrojem, jak mapovat cestu české společnosti za cíli, které Úmluva obsahuje. Vyžaduje to ale pravidelné opakování a rozšíření jejího záběru o další články Úmluvy.

Proto si závěrem dovolíme vyzvat všechny ty, které výzkumná zpráva zaujala, aby nám poskytli písemnou zpětnou vazbu, která nás může v naší společné cestě výrazně posunout. Zpětnou vazbu můžete poskytnout v jakékoliv formě, která odpovídá Vámi zvolenému komunikačnímu systému či upřednostňovanému komunikačnímu prostředku. Pokud nám pošlete e-mail na naši adresu podatelna@ochrance.cz, do předmětu zprávy vložte prosím slovo „Ukazatele“. Předem děkujeme.

Aristokratka na smrtelné pohovce | Evžen Boček. Nová, a zřejmě už definitivně poslední Aristokratka je černou komedií o posledních věcech člověka. Otázka, zda může být i kniha, kde v jedné ze dvou hlavních rolí řadí Smrt, zábavná, je asi nadbytečná: v podání Evžena Bočka určité. Dokonce velmi! Předchozí Aristokratka v Československu nás zavedla na počátek celé ságy, hluboko do minulosti. S Aristokratkou na smrtelné pohovce naopak zamíříme do budoucnosti, která je, přinejmenším v jednom ohledu, stejná pro všechny. Pro chudáka úplně stejně jako pro aristokratku. Ale když máte to štěstí, že vás na svět přivede Evžen Boček, dostanete ještě příležitost leccos se Smrtí probrat, než nadejde váš čas. Zvlášť, pokud je venku „vedro jako na Sahaře, biozátěž je na trojce“ a v rodinné hrobce na Kostce tak příjemný chládek...

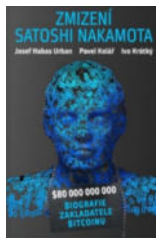

Bohumil Hrabal nevidylický | Jakub Češka, Marek Ďurčanský, Pavel Hošek. V knize vychází vůbec poprvé kompletní přepis hovorů Bohumila Hrabala z adventních setkání na evangelické farnosti v Libici nad Cidlinou z první poloviny osmdesátých let. Objevitelem těchto téměř zapomenutých nahrávek je profesor Pavel Hošek (nahrávky tehdy pořídil Jiří Hofman). Dílčí úryvky dosud publikoval ve své převratné a čtenářsky velice úspěšné monografii *Evangelium podle Bohumila Hrabala*. Interpretacním klíčem se staly též v jeho hrabalovské „čitance“ s názvem Bohové jste vy. Kompletní adventní Hrabal vychází v rozsahu bezmála sedmdesáti tiskových stran vůbec poprvé. Monografie zaměřená na skryté a přehlížené aspekty Hrabalovy tvorby vychází z mezinárodní konference, která se konala v dubnu roku 2024 v Nymburce.

Příběh o ohni a popelu | Petr Motýl. Petr Motýl patří k autorům, kterým jakoby „to psalo samo“. *Příběh o ohni a popelu* se nezkrotně valí a čtenář je neustále osvěžován nádhernými výrazy z ostravského i frýdecko-místeckého nářečí. Motýl nás vede na samotný začátek dvacátého století a v nerozsáhlé próze rozehrává konflikt dvou životů – života spjatého s městem, v němž se mohutně rozvíjí hutní průmysl, a životem zakořeněným v horách, v přírodě. Hlavní hrdina Anton Rechtman je mistrem u martinské pece na Karlově huti, jeho milá, Tereza Foldynová, pochází z hor nad Starými Hamry. Motýl zde navíc umně pracuje s nádhernou baladou Petra Bezruče Maryčka Magdonova. Člověk se rád stane „čtenářem, kterého Petr Bezruč hluboko zaryl do své básně, přehluboko, až čtenář už ani nedýchá.“

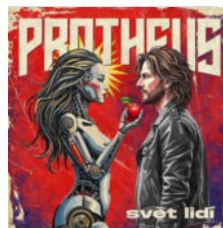
ČTENÁŘI DOPORUČUJÍ: Zmizení Satoshi Nakamota | Josef Habas Urban, Pavel Kolář, Ivo Krátký. Když v roce 2011 zmizel tvůrce bitcoinu, kterého svět zná pod jménem Satoshi Nakamoto, nastalo ticho, dlouhé a nesnesitelné. Zbyl jenom vzkaz, přání, pár řádků v počítači... „Kniha se čte jedním dechem a vtáhne vás do děje velmi rychle. Trio autorů zvolilo poměrně zajímavou formu – a sice každý z nich píše svoje prožitky, sledování a šetření v různých částech světa sám za sebe.“ (M. Š. / 12-2025)

Opatruj. | David Stypka & Bandjeez. Výjimečný hlas a osobitý rukopis Davida Stypky ožily na novém albu *Opatruj.* Téměř pět let po jeho předčasném odchodu je k dispozici dvanáct dosud nevydaných písní, které vznikaly během nahrávání úspěšné desky *Dýchej*.

Společný koncert | Jiří Pavlica & Hradištan, Hana a Petr Ulrychovi, Javory Beat. Na dvou CD se obě tělesa představí samostatně v tradičním zvuku, ale tu hlavní a nejzajímavější částí koncertů tvoří písně, interpretované oběma kapelami společně.

Svět lidí | Protheus. *Svět lidí* je třetí studiová deska rockové skupiny Protheus. Obsahuje celkem třináct skladeb, z nichž ta třináctá – Pro ten pocit – je uvedena jako bonusová. Deska vznikala tři měsíce ve studiích Holly Cross a DC-studio.art a producentské role se ujal sám Protheus (Jan Macků) s Martinem Hollandrem a Davidem Csengem. Album je tvrdě rockové, se syrovějším, a přesto moderním zvukem, s hravými a vesele laděnými texty, ale i vážnými tématy. Bonusová skladba je rytmická tečka, která uzavírá desku s grácií a šmrncem.

Zdroje a foto: kosmas.cz, csfd.cz

Modrou stezkou | režie a scénář Gabriel Mascaro. Sedmasedmdesátiletá Tereza žije celý život v malém městě v Amazonii, dokud jednoho dne nedostane úřední příkaz přestěhovat se do obytné kolonie pro seniory. Kolonie je izolovaná oblast, kam jsou přiváženi starší lidé, aby si „užili“ poslední roky života a uvolnili tak prostor mladší generaci. Tereza se s tím odmítá smířit...

Architekt | režie a scénář Stéphane Demoustier. V roce 1983 je vyhlášena architektonická soutěž o novou dominantu Paříže, která se má stát symbolem čtvrti La Défense. Soutěž překvapivě vyhrává neznámý učitel architektury Johan Otto von Spreckelsen se svým projektem Velký oblouk – La Grande Arche. Jak se vyrovná s tlakem politiků, úředníků i médií?

Sny | režie Dag Johan Haugerud. Když sedmnáctiletá Johanna prožívá svou první lásku – křehkou, platonickou a o to silnější – intenzivní pocity, tápání a nejistotu svěruje svému deníku. Její zápisky se ale dostanou do rukou matky a babičky. Tři generace žen jsou nuceny čelit vlastním touhám i omezením, které jim diktuje společnost. Film potvrzuje, že síla tvorby Daga Johana Haugeruda spočívá v originálním filmovém jazyce a hlubokém porozumění postavám. „Odvážná forma si pohrává s divákem, jako kdybychom četli kapitoly knihy a nesledovali filmové médium, vyprávění dává informace tak, aby bylo drama stále živé a napínavé,“ hodnotí film recenzent ČSFD Jokolo.

Máma není služka, máma je dáma: ... pořád mě zajímá, jak to udělat, aby bylo doma dobře... | Marek Herman. Knižka krátkých fejetonů o výchově a o tom, jak to vlastně udělat, aby doma bylo dobře. Marek Herman zkoumá svět malých dětí, porovnává ho s pohledem nás dospělých a hledá základní kameny, na kterých lze postavit rodinnou pohodu.

Proč je dneska tolik rozmazlených dětí, proč neposlouchají a proč jim vlastně rodiče donekonečna ustupují? Autor se také zaměřuje na postavení mámy v dnešní rodině, což je linka, která celou knihu propojuje. Proč mámy dělají doma dětem služby? Proč jsou věčně uštvané a vystresované? Proč dělají služby dokonce i svým partnerům? A co s tím? Stylem psaní autor navazuje na své dvě úspěšné knihy *Najděte si svého martana* a *Jsi tam, brácho?* Také zde si se čtenářem vlastně povídá: nutí ho, aby se zastavil, přemýšlel o sobě, o svém životě a o své rodině. Ideální čtení k čaji s dekou.

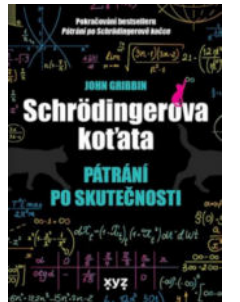
Světová intelektuálové: Průvodce myšlením neklidné doby | Redakce týdeníku Respekt. Svět se doslova mění před očima. Umělá inteligence proměňuje pracovní trh a přiměje nás znovu definovat, co nás činí lidmi. Na všech kontinentech sílí donedávna odepisovaný nacionalismus a obrací se proti zavedeným pořádkům a globalizaci. Pokrok v biotechnologiích s sebou přináší řadu etických dilemat. Klimatické změny, geopolitické napětí a rostoucí nerovnost vyvolávají úzkost z budoucnosti.

Týdeník Respekt představuje dvaadesát osobností, které formují globální debatu o nejpálčivějších otázkách současnosti. Patří mezi ně například historik Juval Noah Harari, spisovatel Michel Houellebecq, politická filozofka Lea Ypi, psycholog Jonathan Haidt, biochemička Jennifer Doudna, architekt Rem Koolhaas, šedá eminence pekingského režimu Wang Chu-ning, profesorka digitálních a mediálních studií Lisa Nakamura, sociolog Hartmut Rosa nebo umělkyně Hito Steyerl.

Schrödingerova koťata: Pátrání po skutečnosti | John Gribbin. Autor čtivým způsobem vysvětluje složité koncepty, jako je kvantová provázanost, mnohasvětová interpretace nebo podstata reality, a zároveň odpovídá na otázky, jak tyto jevy ovlivňují náš každodenní život. Gribbin provází čtenáře záhadami kvantového světa a ukazuje, že vědecké poznání je nejen fascinující, ale také neustále plné tajemství. Kniha je skvělým průvodcem pro všechny, kdo chtějí pochopit základy moderní fyziky i její filozofické důsledky. Navazuje na jeho starší bestseller *Schrödingerova kočka* a snaží se čtenářům srozumitelně přiblížit moderní výklady kvantové fyziky. Kniha precizně, ale velmi čtivě vysvětluje paradox „kočky“ a rozvíjí jej do širšího představení interpretací kvantového světa. Gribbin umí i složité pojmy podat s lehkostí a humorem, aniž by obětoval věcnou přesnost. Největší předností knihy je schopnost propojit experimentální výsledky s filozofickými otázkami po povaze reality, takže čtenář získá nejen přehled, ale i chuť přemýšlet dál.

Schrödingerova koťata lze doporučit každému, kdo chce porozumět kvantové mechanice za hranicí učebnicových frází. Je to poutavé, místy provokativní a hlavně inspirující čtení, které otevírá dveře do jednoho z nejzáhadnějších světů moderní vědy. Kniha je psaná populárním jazykem, takže je vhodná i pro laiky – nevyžaduje vyšší matematiku, spíše představivost.

Plavání jako svoboda pohybu

Proč má voda mimořádný význam pro zdraví i rehabilitaci

Plavání patří k pohybovým aktivitám, které si lidé s těžkým zdravotním postižením volí ze stejných důvodů jako zdraví plavci. Nejde jen o zlepšení kondice, ale také o radost z pohybu, pocit volnosti a možnost setkávat se s ostatními lidmi se stejnými životními zkušenostmi. Voda vytváří prostor, kde rozdíly ustupují do pozadí a kde má pohyb znovu lehkost. Jednou z největších předností plavání je jeho dostupnost napříč celým životem. Plavat může člověk od nejútlejšího dětství až do vysokého stáří. Právě tato univerzálnost z něj činí výjimečný sport i terapeutický nástroj.

Text vznikl na základě školní práce žákyně 9. třídy ZŠ sv. Zdislavy v Koprivnici – Bětušky – a byl redakčně upraven | archiv (red)

Plavání se často stává skutečnou terapií. Děti i dospělí s handicapem se ve vodě v mnoha ohledech neliší od zdravých plavců. Nemají zde berle ani vozík a mohou se pohybovat samostatně. Voda jim umožňuje větší rozsah pohybu, než jakého jsou schopni na suchu. Nejedním druhem postižení se ve vodním prostředí zcela „ztratí“ – často je to poznat jen podle vozíku odloženého u schůdků bazénu.

Významné zdravotní účinky plavání

Plavání patří k nejúčinnějším pohybovým aktivitám vůbec. Zatěžuje svalstvo rovnoměrně a všestranně – aktivováno je až 90 % svalů lidského těla. Díky vztlaku vody je výrazně odlehčena páteř i celý pohybový aparát, zejména klouby a vazy dolních končetin. Tělo není zatěžováno vlastní hmotností; ve vodě vážíme přibližně

jednu sedminu své skutečné váhy. Velkou výhodou je také větší rozsah pohybu. Postižený člověk může ve vodě často provádět pohyby, které na suchu nezvládne – může chodit, poskakovat nebo provádět jednoduché skoky.

Vodorovná poloha při plavání má velmi příznivý vliv na srdce a cévní systém. Současně dochází k posílení dýchání – plíce jsou lépe prokrvovány a pracují efektivněji. Nad vodní

hladinou je navíc vzduch čistý, bezprašný a nasycený vodními parami, což ocení zejména lidé s dýchacími obtížemi.

Pobyt ve vodě podporuje také otužování organismu, čímž zvyšuje odolnost vůči teplotním změnám i infekcím. Pravidelné plavání zlepšuje vytrvalost, celkovou kondici a také má výrazně pozitivní vliv na psychiku. Vyvolává uklidňující a příjemné pocity, pomáhá uvolnit napětí a stres.

Neméně důležitá je skutečnost, že plavání patří mezi sporty s nejnižším úrazovým rizikem. Voda tlumí prudké pohyby a brzdí je, aniž by omezovala přirozený rozsah pohybu v kloubech.

Plavání jako součást rehabilitace

V rehabilitaci hraje plavání zcela výjimečnou roli. Je považováno za jednu z nejúčinnějších a nejprospěšnějších pohybových činností pro trvale tělesně i duševně postižené osoby. Klíčovými jsou zde dva hlavní faktory:

- Vztlak vody, který snižuje účinky gravitace a vytváří ideální podmínky pro udržení vodorovné polohy těla.
- Teplota vody, obvykle v rozmezí 28–35 °C, která pomáhá snižovat svalové spazmy, podporuje uvolnění svalů a zlepšuje cirkulaci krve.

Díky těmto vlastnostem se voda stává prostředím, kde se rehabilitace mění z náročného cvičení v přirozený pohyb, který tělo přijímá s menším odporem a větší ochotou.

Pohyb, který spojuje tělo i mysl

Plavání není jen sportem. Je prostorem, kde se setkává zdraví, radost, sociální kontakt i pocit rovnosti. Nabízí možnost pohybu bez bariér a dává lidem s postižením i bez něj šanci znovu objevit vlastní tělo – v prostředí, které nadnáší, uklidňuje a dává svobodu.

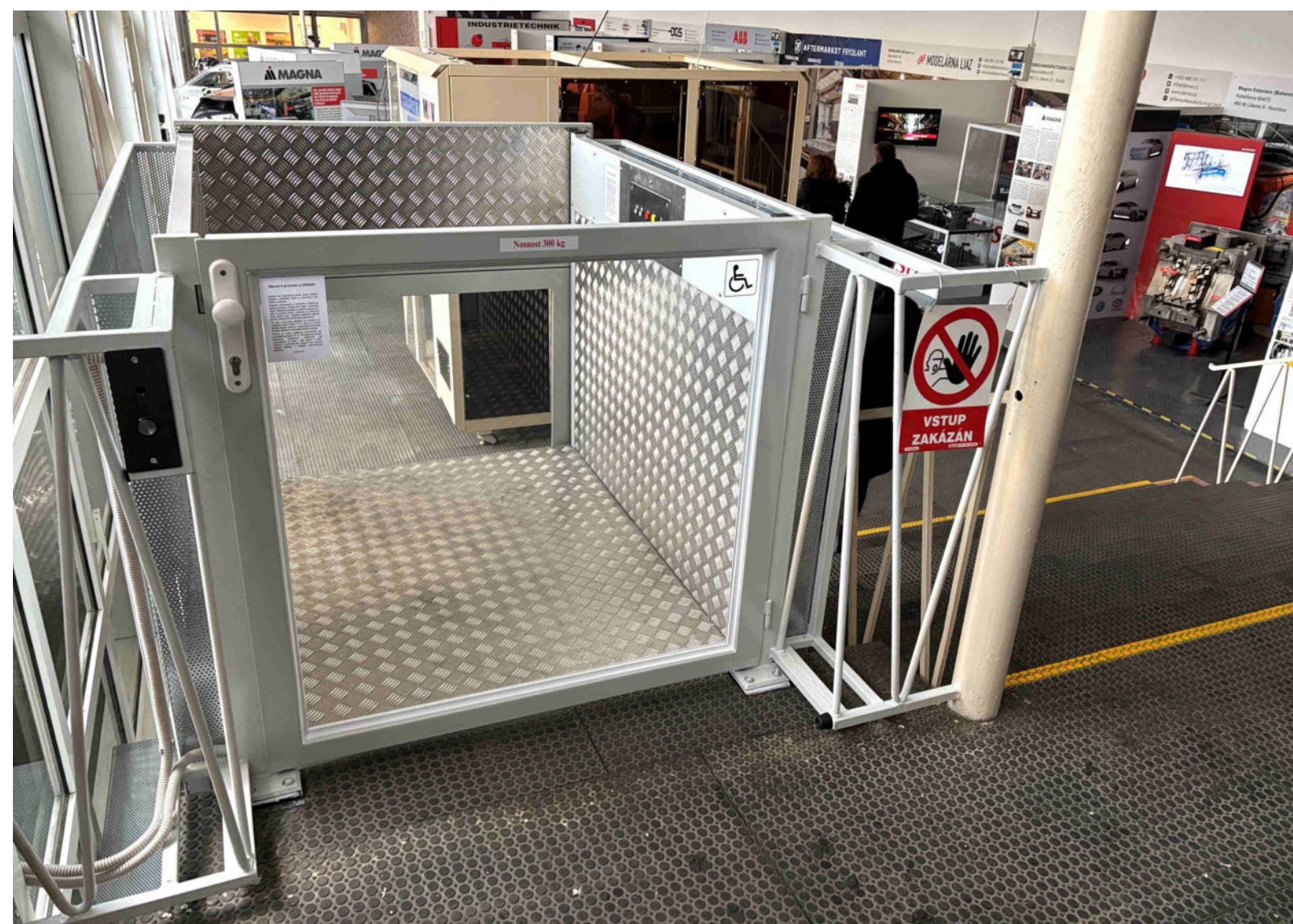

Aplikace EPP-Pomáhej pohybem je oblíbená i mezi obyvateli z Liberecka, pomohli například Technickému muzeu Liberec ke zdvihací plošině

Novou zdvihací plošinu má Technické muzeum Liberec. Spolu s předchozími úpravami se tak stalo absolutně bezbariérové pro návštěvníky s pohybovým handicapem, ať již jde o zdravotně postižené a starší osoby či rodiče s kočárky. Díky aplikaci EPP – Pomáhej pohybem – a sportující veřejnosti získalo muzeum na realizaci projektu za více než 300 000 korun i 50 000 korun od Nadace ČEZ.

NADACE ČEZ
podporuje
realizaci projektu
VOZKA.
Děkujeme!

„Snažíme se, aby naše muzeum bylo přístupné všem, a proto již 10 let vytváříme takové podmínky, aby bylo bezbariérové, především pro rodiče s kočárky, postižené a starší osoby. Proto jsme na vlastní náklady vytvořili celkem 30 metrů nájezdových ramp, pomocí kterých mohou zmíněné osoby během návštěvy muzea překonat různá výšková převýšení. Mezi pavilony B4 a B5 ale bylo bohužel jedno místo, kde by rampa nepomohla. Proto jsme zde nainstalovali zvedací plošinu,“ říká Jiří Němeček, předseda zapsaného spolku Technické muzeum Liberec.

„Přestože jsme se díky výběrového řízení dostali na poměrně nízkou cenu, pro nás, jako neziskovou organizaci byla i tak téměř nedosažitelná. Oslovili jsme proto různé or-

ganizace s žádostí o podporu. Patřila mezi ně i Nadace ČEZ, která v rámci Podpory regionů zařadila náš projekt mezi další v aplikaci EPP – Pomáhej pohybem. Jsme rádi nejen za tuto vstřícnost nadace, ale i za pomoc všem, kteří si v náš prospěch během svých sportovních aktivit aplikaci zapnuli,“ vysvětluje Jiří Němeček.

Technické muzeum Liberec je neziskovou organizací, jejíž dlouhodobým cílem je zvýšení zájmu dětí a mládeže o technické obory.

„Snažíme se, aby každého návštěvníka naše expozice nadchla. Chtěli bychom rovněž, aby oslovila především děti a mládež, pro které by toto první seznámení s technikou mohlo být počátek jejich dlouhodobého zájmu o technické obory,“ dodává Jiří Němeček s tím, že bez průmyslové výroby by se Liberec nikdy

nestal významným regionálním městem. Přes jeho nespornou provázanost s průmyslovou minulostí je podle něj zájem veřejnosti, především pak dětí, o vzdělávací technické obory stále menší.

„Posláním našeho muzea je tak nejen vystavovatelská činnost, kdy expozice jsou stále obměňovány a doplňovány, ale i technická výchova dětí a mládeže v zájmových kroužcích. O sobotách se navíc snažíme rozvíjet tvořivost dětí v dopoledních workshopech na různá témata. V letních měsících se již tradičně zpřístupňuje pavilon I pro speciální letní výstavu, která má každý rok jiné téma.“

Zájmový spolek dobrovolných nadšenců s láskou k technice byl založen v roce 2014 s cílem prezentovat význam průmyslové výroby

v Liberci a v přilehlých regionech. Původní malé muzeum se již v roce 2017 rozrostlo o další pavilon expozitů. V následujících letech vždy přibývalo po jedné expozici až po současné čtyři pavilony. V roce 2022 byl venkovní prostor vybaven herními prvky pro děti. Ty starší se dočkaly jprolézačky o dva roky později. Zcela bezbariérové se muzeum díky zvedací plošině stalo právě teď.

Aplikace má více než 800 000 fanoušků

Přes 800 000 fanoušků dosud nasbírala sportovně-charitativní aplikace EPP – Pomáhej pohybem, kterou Nadace ČEZ představila už před 10 lety. Pohybem pomohli 3 909 projektům po celé České republice, jimž putovalo více než 310 milionů

korun. Aplikaci podpořila celá řada slavných českých sportovců, včetně takových hvězd, jako jsou Jaromír Jágr, Kateřina Neumannová, Petra Kvitová či Eva Adamczyková Samková. Oblíbená je i mezi uživateli v Libereckém kraji, kde již bylo podpořeno 148 projektů za 10 871 901 korun.

„Takzvanou EPPku jsme od začátku zamýšleli jako aplikaci pro každého, kdo má chuť pomáhat a může se aspoň trochu hýbat. Najdete ji proto jak v mobilech nejlepších českých olympioniků, tak rekreačních sportovců, ale třeba i rodičů malých dětí, kteří rádi chodí na procházku s kočárkem, pejskařů, houbařů nebo vozičkářů. Nezáleží na tom, jestli běžíte ultramaraton, nebo jdete do obchodu pro rohlíky, každý metr se počítá,“ poznamenala místopředsed-

kyně správní rady a ředitelka Nadace ČEZ Michaela Ziková.

Se zapnutou aplikací již před časem EPPkaři například zdolali 59 415 348 kilometrů, což odpovídá vzdálenosti ze Země na Mars, když je rudá planeta přiblížená, nebo 77 zpátečním letům na Měsíc. Dohromady pak za deset let strávili pohybem 8 984 281 hodin neboli 1088 let. Jinými slovy, pokud bychom odečetli všechny nasportované hodiny, dostaneme se do roku 837, kdy Velkomoravské říši vládl Mojmír I., slovanské kmeny usazené v Řecku u Soluně se bouřily proti nadvládě Byzantské říše a velmi blízký průlet Halleyovy komety kolem Země prý donutil tehdejšího vládce Svaté říše římské k pokání a dobrým skutkům.

IRONMAN 70.3: Rekordní triumf na hraně možností

Jan Tománek ovládl nejtěžší trať historie světových šampionátů

Zdroj: Helpnet.cz (Karel Smetana), (red) |
honzatomanek.com

Paratriatlonista Jan Tománek znovu potvrdil své výjimečné postavení ve světovém sportu. Ve španělské Marbellě se popáté v kariéře stal mistrem světa na poloviční ironmanské distanci v kategorii handcycle. Rekordní titul vybojoval na IRONMAN 70.3 World Championship, a to na trati, kterou závodníci i organizátoři bez nadsázky označili za historicky nejtěžší v dějinách mistrovství světa.

Už samotné parametry cyklistické části budily respekt. Převýšení 1 785 metrů a extrémně přísné časové limity prověřily celé startovní pole. Tománek byl nakonec jediným handicapovaným sportovcem, který dokázal limit cyklistické části splnit.

„Po nedávném nezdaru na mistrovství světa v klasickém ironmanu ve francouzském Nice (diskvalifikace na základě nesplnění časového limitu v cyklistické části, pozn. red.) bylo pro mě hlavní výzvou zvládnout takto náročnou trať. Rekordní pátý titul mistra světa na poloviční distanci je pomyslnou třešničkou na dortu,“ konstatoval český reprezentant.

Od samotného startu sváděl Tománek souboj s Holanďanem Van Huisstedenem a Italem Territem.

„Věděl jsem, že plavání závod nerozhodne, proto jsem byl spíše pasivnější a plaval v háku,“ popsal úvodní část závodu, po které vyrazil z depa na třetím místě. Rozhodující okamžiky však přišly až v následné cyklistické části. Během náročného osm kilometrů dlouhého stoupání přes Ojén odrazil Holanďanův útok a poté v táhlých kopcích výrazně zvýšil tempo. Tento nástup se ukázal jako klíčový – odpor obou soupeřů byl definitivně zlomen. Zanedlouho bylo jasné, že jeho soupeři přísný časový limit cyklistiky nesplní. Závěrečná běžecká část se tak proměnila v Tománkovu „one man show“. Cílovou pásku nakonec protnul v čase 7:02:50 hodiny.

Více prostoru, více péče, více naděje

Diakonie ČCE dokončila rekonstrukci speciální školy V Zápolí

Speciální škola V Zápolí v Praze, určená dětem se středním a těžkým mentálním či kombinovaným postižením a dětem s těžšími formami autismu, má za sebou zásadní proměnu. Díky druhé fázi rekonstrukce se škole podařilo navýšit kapacitu o dvacet čtyři žáků a zároveň otevřít internát pro šest dětí, které potřebují intenzivní podporu i mimo rodinné prostředí.

Diakonie ČCE, (red)

Rekonstrukce trvala deset měsíců a vyžádala si investici ve výši 34,4 milionu korun. Navázala na první etapu z roku 2023, která zdvojnásobila kapacitu školy na osmdeát žáků. Po dokončení druhé fáze může škola nyní poskytovat vzdělávání celkem stočtyřem dětem. To je v kontextu dlouhodobě nedostatečných kapacit speciálních škol v Praze mimořádně významný krok. Škola nyní disponuje čtrnácti třídami, z nichž každá je určena pro osm až devět žáků. Rekonstrukce umožnila nejen přijmout nové děti, ale také výrazně zkvalitnit zázemí pro výuku, terapii i každodenní provoz.

„Díky dostavbě jsme vytvořili další tři třídy a dvě terapeutické místnosti. Zvětšili jsme jídelnu, která by jinak dětem nestačila, a zaměstnanci získali mnohem lepší

zázemí. Pro šest dětí jsme otevřeli internát, kde najdou milé a bezpečné prostředí i odbornou péči,“ říká ředitel školy Milan Černý.

Rekonstrukci financovala Diakonie ČCE z vlastních zdrojů i z příspěvků individuálních a firemních dárců. Významnou podporu poskytl také Magistrát hlavního města Prahy a Státní fond životního prostředí ČR.

Situace ve speciálním školství v Praze a jejím okolí je dlouhodobě kritická. Počet dětí s poruchou autistického spektra v posledních letech výrazně narůstá, kapacity škol se však zvyšují jen velmi pomalu. Každoročně se tak desítky dětí nedostanou do žádného vhodného zařízení a rodiče jsou nuceni zajišťovat náročnou péči v domácím prostředí.

„Každé nové místo znamená nejen vzdělávání pro dítě, ale i zásadní úlevu pro jeho rodinu. Pokud

chceme tuto situaci změnit, je potřeba systematicky navyšovat kapacity, investovat do moderního zázemí a zároveň do kvalifikovaných profesionálů, kteří s dětmi pracují,“ doplňuje Milan Černý.

Rozšíření školy má výrazný dopad nejen na samotné děti, ale i na jejich rodiny.

„Rozšíření kapacity a otevření internátu má zásadní dopad na život rodin. Škola zajišťuje nejen vzdělávání, ale i sociální a emocionální podporu, která dětem pomáhá rozvíjet schopnosti a rodinám dává prostor pro pracovní i osobní život. Pravidelná docházka dítěte navíc výrazně snižuje zátěž pečujících,“ vysvětluje Dalibor Hála, mluvčí Diakonie ČCE. „Jde tedy o konkrétní pomoc desítkám rodin, které v Praze a okolí dlouhodobě marně hledají odpovídající zařízení pro své děti.“

Žáci sázejí pro Opavu: Tři nové stromy zkrášlují naše město

Žáci a pedagogové ZŠ Dostojevského Opava

Žáci ZŠ Dostojevského v Opavě se s velkým nasazením zapojili do úžasného komunitního projektu. Jednalo se o projekt „Dobrodružství stromy sází – Místo, kde žijeme“, který vyhlásila Nadace Via z Prahy. Díky našemu pečlivě připravenému projektu jsme získali od této nadace grant ve výši 16 300 Kč.

Vrcholem celého snažení bylo říjnové sázení. Ve spolupráci s Magistrátem města Opavy (MMO) jsme na veřejném prostranství mezi paneláky zasadili tři vzrostlé stromy: jeden břestovec a dvě slivoně. Tímto děkujeme RNDr. Kateřině Durčákové a Ing. Karlu Kovalčíkovi z MMO za skvělou spolupráci a odbornou pomoc.

Co jsme se naučili

Během sázení jsme si vyzkoušeli praktické, technické a vědomostní dovednosti. Museli jsme operativně řešit nejen jeden problém, ale vše jsme zvládli. Ukázali jsme, že společně dokážeme přispět k tomu, aby byla Opava zelenější a krásnější. O stromy se budeme i nadále starat, aby rostly do krásy pro všechny obyvatele města.

Hejtman ocenil handicapované umělce: vítězí krása českých vesnic

msk.cz, (red) | na fotografii vítěz Stanislav Ryšánek

Ceny hejtmana Moravskoslezského kraje pro umělce s handicapem byly i letos uděleny u příležitosti Mezinárodního dne zdravotně postižených. Slavnostní ocenění upozorňuje na mimořádný talent a tvůrčí sílu autorů, kteří navzdory zdravotním omezením přinášejí silná a hodnotná umělecká díla.

První místo: Stanislav Ryšánek

Hodnotící komisi nejvíce oslovila série čtyř obrázků Krása českých vesnic v různých ročních obdobích, jejíž autorem je Stanislav Ryšánek z Havířova. Oceněný autor je klientem organizace Santé Havířov a jeho práce zaujala citlivým zachycením venkovské krajiny i proměn přírody během roku.

Druhé a třetí místo

Na druhém místě zazářila kovová mozaika Kočka, vytvořená technikou ve stylu steampunk. Její autorkou je Petra Morčinková, třetí příčku obsadil Jiří Kolůch se svou olejomalbou Porubský rybník. Autoři vítězných děl si převzali věcné ceny a finanční odměnu. Mezi oceněné bylo celkem rozděleno 50 tisíc korun. Čestné uznání získali Petr Zagorský za olejomalbu Vlčí máky a Kamil Vávra za sestavu keramických objektů Zahradní harmonie.

Realizaci projektu VOZKA podporuje
Ministerstvo zdravotnictví
České republiky

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

MOJE ASISTENTKA JE PĚKNEJ PES...

POMOCNÉ TLAPKY o.p.s.
asistenční psi pro zdravotně postižené.

Pomocné tlapky o.p.s. je obecně prospěšnou společností, která cvičí a **ZDARMA** předává asistenční psy zdravotně postiženým spoluobčanům. Ti tak mohou získat nejen přítele do nepohody, ale také neocenitelného pomocníka, který jim umožní nastoupit cestu k nezávislosti.

Více informací se dozvíte na níže uvedených kontaktech.

V. Kratochvíla 1073, 332 02 Starý Plzenec, telefon: 724 279 599
www.pomocnetlapky.cz, info@pomocnetlapky.cz

OOV
Ostravská organizace vozíčkářů, spolek (OOV)
Horymírova 3054/121, 700 30 Ostrava-Zábřeh, oov@seznam.cz, www.vozickari-ostava.cz

NAŠE PROJEKTY

SLOUŽÍ NEJEN LIDEM S POSTIŽENÍM

ALDIO JEDE!

ALDIO
Alternativní doprava imobilních osob
Objednávejte: pondělí–pátek 8–14 hodin
na tel.: 596 786 353 nebo e-mailu:
oov@seznam.cz

VOZKA v PDF!

VOZKA
Magazín o životě a pro život na vozíku
Magazín pro vozíčkáře, lidi s postižením a seniory
Ke stažení za dobrovolný příspěvek: www.vozka.org,
www.facebook.com/magazinvozka

BBP
Bez Bariér poradenství
Rady, informace, příklady a konzultace
Volejte: pondělí–čtvrtek 11–12 hodin na tel.: 596 914 660,
596 131 202, poradnaoov@seznam.cz, dvorvoz@seznam.cz,
bezbarieri@post.cz (posuzování dokumentace),
www.ostrava-bezbarier.cz,
www.facebook.com/poradenstvibezbaierOV

BEZBARIÉROVÁ ŘEŠENÍ!

OSTRAVA!!!
MORAVSKÁ OSTRAVA A PŘÍVOZ
OSTRAVA!!!
OSTRAVA-JIH
OSTRAVA!!!
SLEZSKÁ OSTRAVA
OSTRAVA!!!
RADVANICE A BARTOVICE
OSTRAVA!!!
PORUBA
OSTRAVA!!!
Moravskoslezský kraj
DrMax+ SVLK
VRATIMOV
AN.YWHERE
VŠB TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
FAKULTA STAVEBNÍ
Nakladatelství UMÚN s. r. o.
NADACE ČEZ

Děti s těžkým postižením žijí v chronické bolesti. V Česku jim chybí odborná pomoc

Dlouhodobá bolest je pro většinu dětí s těžkým kombinovaným postižením každodenní realitou. Ztuhlé svaly, spastické stavy, skolióza, tlak korzetů, poruchy trávení, proleženiny i další zdravotní komplikace způsobují trvalé utrpení, které nelze zcela odstranit. Přesto v České republice stále neexistuje specializovaný obor, jenž by se chronickou bolestí u dětí systematicky zabýval.

Smiling Crocodile, (red)

„U těchto dětí se bolest stává součástí života, protože vychází z jejich zdravotního stavu. Dlouhodobě sezení na vozíku, nemožnost protáhnout svaly nebo spasmus způsobují neustálé napětí a utrpení,“ vysvětluje Dagmar Herrmannová, zakladatelka a ředitelka centra komplexní péče Smiling Crocodile a odbornice na vzdělávání a dětskou paliativní péči.

Bolest bez systému

Podle odborných odhadů trpí chronickou bolestí až 70 procent dětí s těžkým kombinovaným postižením. Problémem však je, že v Česku zatím neexistuje systematicky ukotvený obor dětské algeziologie, tedy specializace zaměřená na léčbu dlouhodobé bolesti u dětí. Lékaři často tápou v tom, kdo má za léčbu odpovědnost – zda pediatr, neurolog či jiný specialista – a obávají se předepisovat účinné léky, které jsou v zahraničí běžnou součástí péče.

„Děti někdy dostávají buď nevhodné medikace, které řeší jiný typ bolesti než chronické, nebo se na tento problém u dětí vůbec nemyslí,“ upozorňuje Herrmannová.

Když dítě neumí říct, že ho něco bolí

Rozpoznat bolest je u těchto dětí mimořádně obtížné. Často ji nedokážou popsat ani dát najevo běžným způsobem. Centrum Smiling Crocodile proto využívá speciální observační dotazník z Velké Británie, který sleduje jemné signály – oční pohyby, plačtivost, skřípání zubů nebo dotýkání bolestivých míst.

„Když dítě žije s bolestí každý den, stane se pro něj normou. Bez speciálních metod si toho okolí často ani nevšimne,“ dodává Herrmannová.

Bezradnost rodičů

Smiling Crocodile je důležitou oporou také pro rodiče. Ti se však často potýkají s hlubokou bezmocí, když vidí každodenní utrpení svého dítěte a zároveň narážejí na nedostatek odborné pomoci.

„Vidíte, že vaše dítě nespí, křičí, svíjí se, a přesto vám nikdo neumí říct, co dělat. Lékaři často řeknou, že bolest prostě patří k postižení. Ale jak ji má člověk přijmout, když vidí, že to trvá den za dnem?“ zaznívá z jejich zkušeností.

Silné svědectví přináší i paní Alžběta, maminka osmileté dívky s těžkým kombinovaným postižením.

„Je nesmírně těžké dívat se, jak moje dcera každý den trpí, křičí a svíjí se, a přitom jí neumím ulevit. Nikdo nám neumí říct, proč to přichází, ani jak jí skutečně pomoci. Ta bezmoc vás láme, vyčerpává a bere vám dech. A přesto musíte jít dál – kvůli ní. Nežádáme zázraky. Jen chceme, aby naše děti žily důstojně – bez zbytečné bolesti.“

Naděje v komplexní péči

Smiling Crocodile je obecně prospěšná společnost, která podporuje děti s nejtěžším kombinovaným postižením a jejich rodiny. V moderním centru v Praze-Štěrbohově nabízí pod jednou střechou vzdělávání, odborné rehabilitace a terapie, prvky rané i paliativní péče a komplexní podporu rodinám. Příběhy těchto dětí i jejich rodičů ukazují, že chronická bolest nesmí být přehlíženou součástí života. Jde o téma, které si zaslouží systémové řešení, odbornou pozornost a především lidský zájem.

HORIZONT-NARE *bez bariér*

VOLEJTE ZDARMA
800 10 10 73

Realizujeme zakázky na celém území ČR.
www.horizont-nare.com

SOCIOPOINT

MOŽNOSTI EXISTUJÍ

800 700 650
bezplatná linka

Realizaci projektu
VOZKA
podporuje
OSTRAVA!!!

Ještě loni bojovala Lucie o život. Dnes pomáhá ostatním

Lucie (42) z Prahy založila patientskou organizaci VHL komunita, z. s., která sdružuje lidi s tzv. von Hippel–Lindauovou chorobou (VHL) – vzácným dědičným onemocněním, při němž se v různých orgánech těla tvoří nádory a cysty. „Loni v létě se nádory v mém těle rozrostly natolik, že jsem nevěděla, jestli přežiji. Když se můj zdravotní stav díky nové terapii na jaře letošního roku zlepšil, uvědomila jsem si, jak moc může ostatním nemocným pomoci sdílení zkušeností a vzájemná podpora,“ vysvětluje Lucie, co ji k založení organizace přivedlo.

(red) | archiv Lucie

V Česku žije s VHL několik desítek lidí. Lucie s touto chorobou bojuje téměř třicet let. Když jí bylo třináct, lékaři zjistili, že má v oku nádor. Cysty a nádory se jí postupně začaly objevovat i jinde – například na míše a na ledvinách. Lékaři později odhalili, že trpí von Hippel–Lindauovou chorobou.

„Rekli nám, že na stejnou nemoc pravděpodobně zemřela také moje maminka a babička,“ popisuje Lucie. Nádory, kterých v jejím těle přibývalo, nebyly zhoubné. V sedmnácti letech už ale Lucii některé tlačily na míchu natolik, že musela na operaci.

„Od té doby jsem podstoupila ještě mnoho zákroků. Nádory totiž rostly dál. Před deseti lety mi lékaři nasadili biologickou léčbu, díky níž se můj zdravotní stav stabilizoval,“ vysvětluje Lucie, která mezitím vystudovala střední zdravotnickou školu a později ještě ergoterapii.

„Po studiu jsem začala pracovat v sociálních službách. Věnovala jsem se zejména stárnoucím lidem. To mě vždycky naplňovalo,“ říká Lucie.

Práci zvládala navzdory bolesti, s níž se potýkala. Nepřipouštěla si ale, že by souvisely s její nemocí. „Trvalo mi dlouho, než jsem si uvědomila, že bolesti způsobují

nádory, které tlačí na míchu. Postupně se zhoršovaly, a já je musela tlumit silnými léky proti bolesti,“ přibližuje Lucie, která nakonec musela přestat pracovat a skončila v plném invalidním důchodu.

Před dvěma roky přišla kvůli nádorům o jedno oko a loni v létě se její zdravotní stav výrazně zhoršil. Dosavadní léčba už nefungovala a operace nádorů na míše, které působily největší bolesti, nebyla možná – Lucii by totiž hrozilo ochrnutí. Jedinou nadějí byla změna terapie.

„Byla jsem v cílové rovině. Lékaři mi ale řekli, že existuje nový typ léčby, který by mohl progresi nemoci

zastavit. Problém byl v tom, že terapie v té době nebyla v Evropě dostupná v běžné praxi a byla velmi drahá," vysvětluje.

Zažádala proto zdravotní pojišťovnu o výjimku a mimořádnou úhradu léčby, ta však žádost zamítla. Lékaři Lucii doporučili, aby na zaplacení terapie zorganizovala sbírku. V ní se za jeden měsíc podařilo vybrat 6 milionů korun.

„Je neuvěřitelné, kolik lidí se do sbírky zapojilo. Nesmírně si toho vážím. Pomohla mi každá stokoruna,“ říká Lucie.

Terapie zabrala

Léčbu zahájila těsně po Vánocích.

„Byl to ten nejhezčí dárek, který jsem dostala pod stromeček – terapie totiž zabrala, největší bolesti ustoupily a nádorů přestalo přibývat. Některé dokonce zmizely úplně,“ doplňuje Lucie.

Její zdravotní stav je od té doby stabilizovaný. Letos začala znovu pracovat – přednáší na vysoké škole a v domovech pro seniory, pořádá workshopy s tzv. gerontooblekem, kde vysvětluje, jak se cítí starší lidé nebo pacienti se zdravotním omezením, pracuje v nadačním fondu a ve zmíněné patientské organizaci.

„Loni na podzim jsem poskytla několik rozhovorů a jeden z nich v rádiu slyšel mladý muž, jehož maminka bojuje s VHL také. Svitla mu naděje, že její život není ztracený, a tak mě poprosil o konzultaci. Jeho maminka se nakonec k léčbě také dostala. I to byl jeden z důvodů, proč jsem organizaci založila. Uvědomila jsem si, jak důležitý je pro pacienty kontakt s ostatními nemocnými,“ říká Lucie.

Předávání zkušeností a podpora

Organizace VHL komunita je určena nejenom nemocným, ale i jejich rodinám a známým. Zájemci se k ní mohou připojit prostřednictvím [facebookové stránky](#).

„Součástí organizace už jsou desítky lidí. Na podzim jsme se sešli online a společně setkání plánujeme také po Novém roce. Navzájem si předáváme zkušenosti a radíme se. Můj příběh je pro všechny důkazem, že žádný boj není prohraný,“ uzavírá Lucie.

Komentář odborníka: von Hippel-Lindauova choroba a možnosti léčby

„Von Hippel-Lindauova choroba (VHL), někdy též nazývaná jako von Hippel-Lindauův syndrom, je vzácné genetické onemocnění, pro které je

charakteristické postižení více orgánů. Genetickým podkladem je zárodečná nebo získaná mutace ve VHL supresorovém genu na chromozomu 3p. Na základě toho dochází ke vzniku častěji nezhoubných, ale i zhoubných nádorů v centrálním nervovém systému (mozek, mícha), sítnici oka, ve slinivce břišní, ledvinách, nadledvinách a jinde,“ vysvětluje prof. MUDr. Alexandr Popracha, Ph.D., z Kliniky komplexní onkologické péče Masarykova onkologického ústavu (MOÚ).

„Existují čtyři podtypy tohoto onemocnění, příznaky pak nejčastěji vyplývají z lokalizace a množství těchto nádorů, charakteristickým mechanismem je útlak nádorů na okolní tkáň výše zmíněných orgánů. Ačkoliv jsou histologicky většinou benigní, často vedou k neurologickému deficitu kvůli své lokalizaci, tendenci k tvorbě cyst a k dalším komplikacím. Až donedávna se používaly k léčbě pacientů chirurgické

metody (nejčastěji odstranění nádorů) nebolocální ablativní metody. Nyní máme pro pacienty k dispozici už i cílenou léčbu zpomalující růst nádorů.

Za Masarykův onkologický ústav jednoznačně vítáme vznik patientské organizace, kde mohou pacienti sdílet své zkušenosti s podobnými onemocněními a jejich léčbou. MOÚ dlouhodobě spolupracuje s patientskými organizacemi a aktivně je podporuje – jak na místní, tak na celostátní úrovni. Jejich role je zásadní nejen pro pacienty, ale i pro odborné týmy a partnerské organizace, protože přináší důležité zkušenosti, podněty i zpětnou vazbu, která pomáhá dále rozvíjet kvalitu péče. Patientské organizace se také často stávají důležitým kontaktním bodem pro pacienty, kteří potřebují další informace či podporu, a pomáhají jim zorientovat se nejen v léčbě, ale také v dostupných službách.“

Lucie přednáší na vysoké škole, v domovech pro seniory a pořádá workshopy

Společnost FILIPA dala práci lidem s handicapem. V Poustce otevřela nový integrační podnik

Moderní prostory o rozloze 1 300 metrů čtverečních a práce pro padesát lidí se zdravotním postižením. Takový je nový integrační podnik divize FILIPA Integra, který zahájil provoz v obci Poustka na Frýdlantsku. Společnost FILIPA tak splnila veřejný slib, který oznámila letos na jaře.

Společnost FILIPA, (red)

Slavnostního otevření nového provozu se zúčastnili hejtman Libereckého kraje Martin Půta, zástupci Úřadu práce v Liberci, majitel společnosti FILIPA Leoš Vrbata a Libor Hájek ze společnosti CiS systems, která je obchodním partnerem nového provozu.

„Jsem rád, že společnost FILIPA dodržela svůj slib a vytvořila na Frýdlantsku nové pracovní příležitosti pro lidi se zdravotním postižením. Takové projekty dokazují, že společenská odpovědnost a úspěšné podnikání mohou jít ruku v ruce,“ uvedl hejtman Martin Půta.

Stabilní práce na chráněném trhu

Projekt je součástí dlouhodobé strategie společnosti FILIPA, jejímž cílem je podpora integrace osob se zdravotním postižením do pracovního procesu. Firma dlouhodobě vytváří stabilní a smysluplná pracovní místa na chráněném trhu práce a reaguje tak na nedostatek pracovních příležitostí pro tuto skupinu lidí.

„Když jsme na jaře oznámili záměr vytvořit 50 pracovních míst pro handicapované, slíbili jsme, že to dotáhneme do konce. Dnes mohu s hrdostí říct, že se to podařilo,“ uvedl

Leoš Vrbata. Zároveň poděkoval společnosti CiS systems za důvěru a partnerství, bez nichž by projekt nemohl vzniknout.

Spolupráce, která má smysl

Také obchodní partner hodnotí spolupráci pozitivně.

„Velmi si vážíme profesionální podpory, flexibility a motivovaného

týmu společnosti FILIPA. Těšíme se na další rozvoj naší spolupráce v nadcházejících letech,“ doplnil Libor Hájek.

Nový provoz v Poustce představuje důležitý krok nejen pro samotnou společnost FILIPA, ale také pro celý Liberecký kraj. Ukazuje, že inkluzivní zaměstnávání a sociálně odpovědné podnikání nejsou jen hesla, ale konkrétní činy.

Podzim u vody: závody, které spojily generace

Chladná rána, rybářská trpělivost a radost dětí. Tradiční podzimní závody Českého rybářského svazu – Středočeského územního svazu, místní organizace Kladruby znovu potvrdily, že rybaření není jen o úlovcích, ale především o setkávání, sdílení a zážitcích.

Jan Porhansl, Petr Krym a Jakub Starý,
(CRS MO Kladruby), (red) | foto: CRS MO Kladruby

První říjnový víkend patřil tradičním podzimním rybářským závodům pořádaným MO Kladruby. Sobota přivítala závodníky sychravým ránem s teplotami kolem nuly, ale bezvětří a postupně se zlepšující počasí slibovalo přívětivý den u vody. Do závodu nastoupilo 28 dospělých rybářů, mezi nimiž nechyběla zástupkyně něžného pohlaví – Jitka Zrnová.

Pstruzi mlčeli, kapři rozhodovali

Očekávání spojená s nedávným zarybněním revíru Záhorská pstruhy se tentokrát nenaplnila. Nové nasazení „duháci“ jako by si dávali načas. V měricím korýtku tak častěji končili kapři, amuři a bílá ryba. Přesto několik závodníků našlo recept na úspěch – i když celkově bylo úlovků méně než při předchozím čtyřladvaceti-hodinovém závodě. Třináct prázdných úlovkových lístků mluvilo jasně.

Vítězové a putovní pohár

Sobotní napínavé rybářské klání ovládl Richard Studnička, který s 315 cm ulovených ryb zvítězil nejen v tomto závodě, ale zároveň se stal i celkovým vítězem ročníku 2025. Odměnou mu byl putovní pohár a hodnotná cena – echolot Lowrance. Druhé místo obsadil Jaroslav Havel (296 cm), třetí skončil Vladislav Semerád (274 cm). Největší rybu závodu, 65 cm dlouhého amura, zdolal Martin Kovář.

Závodníci do desátého místa si odnesli ceny od sponzorů a tečku za sobotou udělalo společné posezení u veprového z kotle.

Neděle patřila dětem

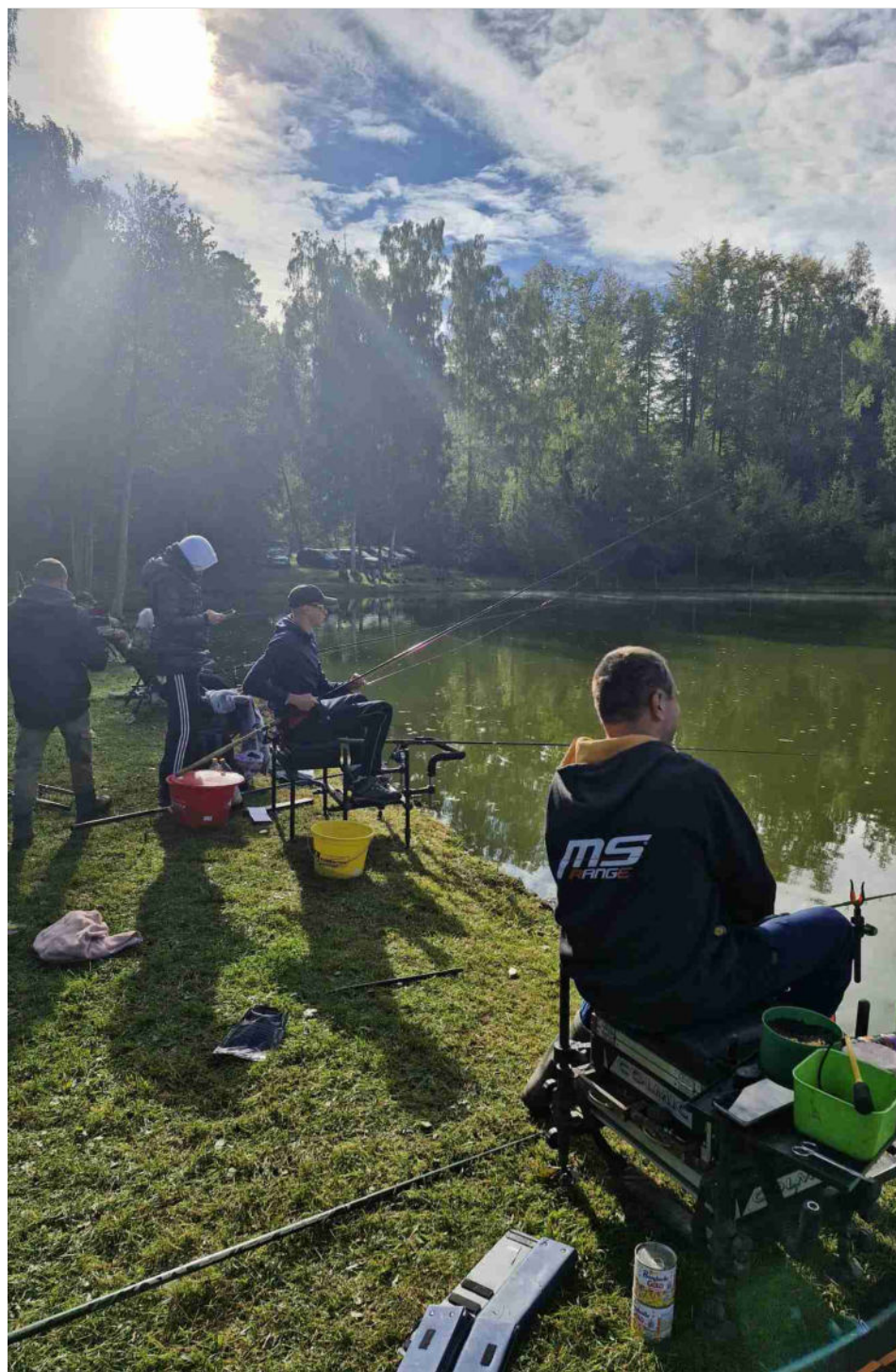
V neděli se Záhorská proměnila v dětské závodní hřiště. Z původně nahlášených 45 dětí jich dorazilo 38, a to nejen z Kladrub, ale i z Benešova, Kácova, Mělníka, Prahy, Vlašimi a dalších míst. Děti byly rozděleny do dvou věkových kategorií a v 9 hodin se šlo na věc.

Ryby braly podobně jako v sobotu a opět se potvrdilo, že správné místo je polovina úspěchu.

Malí rybáři, velké výkony

V mladší kategorii se celkovou vítězkou stala Lenka Novotná, když ulovila 196 cm ryb. Druhé místo patřilo Lukasi Langerovi, který zároveň ulovil největší rybu dne – amura dlouhého 65 cm. Třetí místo sdíleli Elen Bauerová a Libor Fišer.

Starší kategorii ovládl Antonín Kovář (101 cm), jehož následovali Vojtěch Kalimon a Radim Fišer.

Rybolovná technika, zábava a sladká tečka

Po závodě čekalo děti občerstvení v podobě výborného kuřecího hamburgeru a poté vložena disciplína – rybolovná technika. Tu vyhrál Šimon Douda před Antonínem Kovářem a Jonášem Lhotkou. Zpestřením byla také střelba ze vzduchovky pod vedením Jaroslava Havla.

O děti bylo skvěle postaráno – nechyběly koláče, zákusky, sladkosti ani novinka v podobě horké čokolády. Každý závodník si odnesl medaili, batoh s dárky a ti nejlepší poháry,

ceny i dorty. Závěrečné losování o hodnotné ceny pak patřilo k největším radostem dne.

Velké poděkování patří nejn závodníkům a členům MO Kladruby, ale také dobrovolníkům, podporovatelům a sponzorům za pomoc a celoroční podporu. Díky nim mají tyto závody nejen sportovní, ale i silný komunitní rozměr.

Těšíme se na setkání u vody při dalších závodech nebo třeba na výstavě For Fishing, která se uskuteční od 19. do 22. února 2026.

Ztraceni v systému. Lékaři hledají pacienty s Lennoxovým-Gastautovým syndromem

Některé nemoci nejsou vzácné proto, že by se vyskytovaly jen ojediněle. Jsou vzácné proto, že je neumíme správně pojmenovat. A právě to je případ Lennoxova-Gastautova syndromu (LGS) – závažného neurologického onemocnění, které se projevuje těžkou epilepsií a mentálním postižením. Podle českých neurologů dnes žijí v Česku desítky až stovky lidí, kteří mají špatnou diagnózu. Ve skutečnosti trpí LGS, ale zůstávají mimo specializovanou péči. Často doslova zmizí ze systému – v ústavech, sociálních zařízeních nebo v rodinách, které už nemají sílu dál bojovat.

(red)

Lennoxův-Gastautův syndrom se obvykle objeví už v raném dětství, nejčastěji mezi prvním a desátým rokem života. Typické jsou časté epileptické záchvaty – někdy desítky, jindy dokonce stovky denně. Přesto mohou zůstat dlouho nerozpoznané.

Zvlášť zrádné jsou takzvané tonické noční záchvaty. Odehrávají se ve spánku, trvají krátce a mohou působit nenápadně: náhlé napětí těla, prudký pohyb končetin, někdy výkřik. Pokud si jich nikdo systematicky nevšimá, diagnóza LGS snadno unikne. Podle lékařů by měl být každý dospělý pacient s těžkou, na léčbu nereagující epilepsií znovu vyšetřen ve specializovaném centru. Právě tam se totiž může ukázat, že nejde „jen“ o farmakorezistentní epilepsii, ale o specifický syndrom s jinými možnostmi léčby.

Když dítě dospěje, péče se přetrhne

Jedním z největších problémů je přechod z dětské do dospělé neurologické péče. Mnozí pacienti byli v dětství správně diagnostikováni, ale v dospělosti se z odborného dohledu vytratili. Chyběla návaznost péče, jasná odpovědnost i systémové řešení. Pacienti s LGS mají obvykle kombinované postižení – mentální retardaci, poruchy chování a těžkou epilepsii. Nejsou schopni samo-

statného života, studia ani práce. Péče o ně je nepřetržitá a extrémně náročná. Není výjimkou, že dospělí pacienti končí v ústavních zařízeních, kde se jejich neurologický stav už dále aktivně neřeší.

Nové léky, skutečná naděje

Ještě před několika lety panovalo přesvědčení, že pacientům s LGS už nelze významně pomoci. To se dnes mění. Neurologové mají k dispozici moderní léky, které sice nevrátí poškozenému mozku původní funkci, ale dokážou zásadně snížit počet epileptických záchvatů.

Rozdíl mezi stovkami záchvatů denně a několika záchvaty týdně znamená méně hospitalizací, menší riziko úrazů i život ohrožujících stavů. Často se zlepší také chování pacientů – a tím i kvalita života jejich blízkých. Rodiny, které jsou roky na hranici vyčerpání, tak dostávají šanci alespoň na částečnou úlevu.

Péče, která nekončí u léků

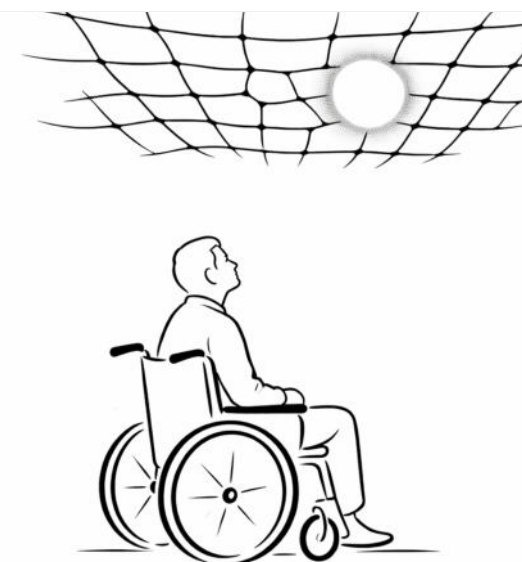
Lennoxův-Gastautův syndrom tedy nezasahuje jen pacienty, ale celé rodiny. Mnozí pečující rodiče se snaží zvládnout situaci doma co nejdéle, ale časem jim docházejí fyzické i psychické síly. Umístění do pobytového zařízení

přitom nebývá jednoduché – instituce se často obávají častých epileptických záchvatů a neznají správné postupy první pomoci. Právě proto hrají důležitou roli patientské a odborné organizace, jako je [EpiStop](#), které se zaměřují na vzdělávání pracovníků přímé péče a podporu rodin. Společně s dalšími organizacemi, jako jsou např. [Epicana](#) nebo [Společnost E](#) usilují také o lepší dostupnost monitorovacích pomůcek – zařízení, která dokážou včas zachytit záchvat nebo hlídat dechovou aktivitu. U pacientů s LGS existuje zvýšené riziko náhlého úmrtí. Tyto pomůcky však zatím zdravotní pojišťovny nehradí a rodiny na ně často shánějí peníze prostřednictvím sbírek.

Hledají se pacienti – a také pozornost

Odborníci ze specializovaných center, například ve Fakultní nemocnici Motol, upozorňují na problematiku i v souvislosti se Světovým dnem Lennoxova-Gastautova syndromu, který připadá na 1. listopadu. Jejich cíl je jednoduchý: najít pacienty, kteří se ztratili v systému, a nabídnout jim péči, která dnes už existuje.

LGS možná nelze vyléčit. Ale lze ho pojmenovat. A někdy právě to znamená první krok ke změně.

JINAK, ALE NAPLNO

Rady, tipy a inspirace pro každodenní život
bez zbytečných omezení

**Svoboda. Rovnost.
Respekt.**

Změny v sociální oblasti od 1. 1. 2026

Mgr. Kateřina Bulantová, Poradna Ligy vozíčkářů

Valorizace důchodů

Od ledna 2026 opět dochází k pravidelné valorizaci (navýšení) částky všech vyplácených důchodů (invalidního, starobního či pozůstatkovního).

Pravidla valorizace:

- Zvýšení základní výměry důchodu o 240 Kč.
- Zvýšení procentní výměry důchodu o 2,6 %.

Výpočet:

Výše důchodu 2025 – 4 660 Kč (základní výměra 2025) = procentní výměra 2025.

Procentní výměra 2025 x 1,026 (zvýšení procentní výměry 2026) = procentní výměra 2026.

Procentní výměra 2026 + základní výměra 2026 (4 660 Kč + 240 Kč = 4 900 Kč) = výše důchodu 2026.

Příklad:

14 660 Kč – 4 660 Kč = 10 000 Kč;
10 000 Kč x 1,026 = 10 260 Kč;
10 260 Kč + 4 900 = 15 160.

Minimální výše důchodu

Od roku 2026 jsou stanoveny různé minimální výše důchodu; dosud byla minimální částka důchodu jednotná bez ohledu na jeho typ nebo (v případě invalidního důchodu) stupeň.

Výše základní výměry starobního, invalidního, vdovského, vdoveckého a sirotčího důchodu pro rok 2026 činí 4 900 Kč. Nejnižší částka procentní výměry důchodu pro rok 2026 činí:

- a) u starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně částku 4 900 Kč,
- b) u invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně částku 1 634 Kč,
- c) u invalidního důchodu pro invaliditu druhého stupně, vdovského nebo vdoveckého důchodu částku 2 450 Kč,

- d) u sirotčího důchodu částku 1 960 Kč.

Nejnižší částka důchodu pro rok 2026 tedy činí:

- a) u starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně částku 9 600 Kč,
- b) u invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně částku 6 534 Kč,
- c) u invalidního důchodu pro invaliditu druhého stupně, vdovského nebo vdoveckého důchodu částku 7 350 Kč,
- d) u sirotčího důchodu částku 6 860 Kč.

Změna výše příspěvku na péči ve stupni I a II

Od ledna 2026 dochází k navýšení částek příspěvku na péči ve stupni I a II u dětí i dospělých.

Výše příspěvku bude následující:

Stupeň I

Příspěvek na péči pro osobu mladší 18 let – 4 900 Kč (dříve 3 300 Kč).

Příspěvek na péči pro osobu starší 18 let – 1 300 Kč (dříve 880 Kč).

Stupeň II

Příspěvek na péči pro osobu mladší 18 let – 8 200 Kč (dříve 7 400 Kč).

Příspěvek na péči pro osobu starší 18 let – 5 400 Kč (dříve 4 900 Kč).

Částky příspěvku na péči ve stupni III a IV se od ledna 2026 nemění.

Podpůrčí doba a výše podpory v nezaměstnanosti

Podpůrčí doba (doba nároku na výplatu) podpory v nezaměstnanosti od ledna 2026 činí u uchazeče o zaměstnání do 52 let věku 5 měsíců, nad 52 do 57 let věku 8 měsíců, nad 57 let věku 11 měsíců.

Výše podpory v nezaměstnanosti u uchazeče o zaměstnání do 52 let věku vychází z průměrného čistého měsíčního výdělku z posledního zaměstnání (u OSVČ

z průměrného vyměřovacího základu) a činí v prvních 2 měsících 80 %, další 2 měsíce 50 %, po zbývajících podpůrčí dobu 40 %.

Výše podpory v nezaměstnanosti u uchazeče o zaměstnání nad 52 let věku činí v prvních 3 měsících 80 %, další 3 měsíce 50 %, po zbývajících podpůrčí dobu 40 % průměrného výdělku nebo vyměřovacího základu.

V případech, kdy je doba předchozího zaměstnání splněna započtením náhradní doby zaměstnání a tato doba je posuzována jako poslední zaměstnání (týká se mimo jiné i pečujících osob, které při poskytování péče neměly zaměstnání, ze kterého se odvádí důchodové pojištění), uchazeč o zaměstnání bez svého zavinění nemůže osvědčit výši průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu a dále nelze u uchazeče stanovit průměrný měsíční čistý výdělek nebo vyměřovací základ, je výše podpory stanovena následovně.

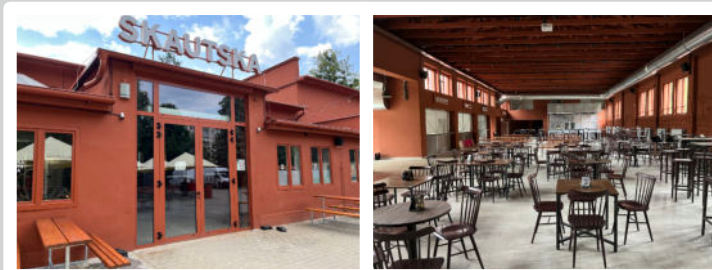
Uchazeč o zaměstnání ve věku do 52 let po dobu prvních 2 měsíců ve výši 0,4násobku, další 2 měsíce ve výši 0,2násobku, po zbývajících podpůrčí dobu ve výši 0,15násobku průměrné mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém byla žádost o tuto podporu podána (v roce 2026 se bude vycházet z částky 48 171 Kč).

Uchazeč o zaměstnání ve věku nad 52 let po dobu prvních 3 měsíců ve výši 0,4násobku, další 3 měsíce ve výši 0,2násobku, po zbývajících podpůrčí dobu ve výši 0,15násobku průměrné mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí kalendářního roku předcházejícího kalendářnímu roku, ve kterém byla žádost o tuto podporu podána (v roce 2026 se bude vycházet z částky 48 171 Kč).

Jak to chodí v praxi u nás i ve světě

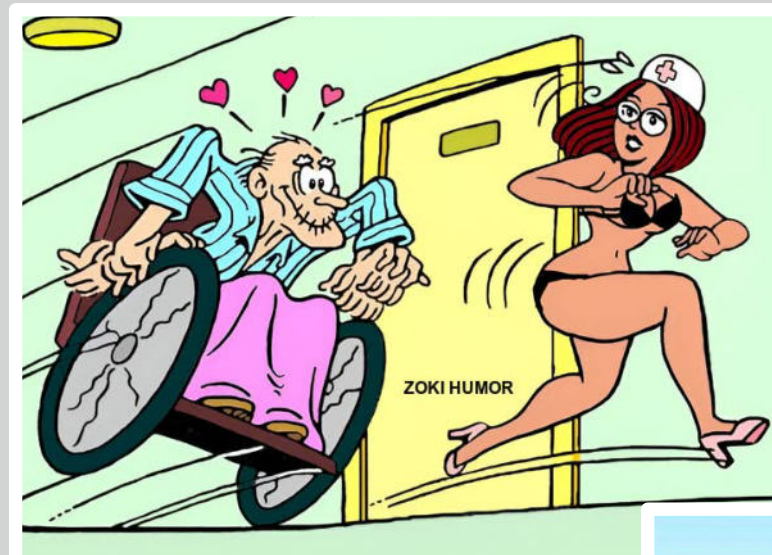
1 Rádoby bezbariérové WC v objektu rehabilitace po nedávné rekonstrukci: Ceklově špatně osazený zařizovací předmět vzhledem k dispozici místnosti. Zbytečně obrovské umyvadlo, navíc po stranách instalována nesmyslná vodorovná madla, která omezují manipulační prostor. WC mísa osazena tak, že nedovoluje čelní a v podstatě i šikmý přístup.

Lucie Filipčíková, Mirek Filipčík
Bez Bariér poradenství
Ostravské organizace vozíčkářů |
Foto: Lucie Filipčíková, Mirek Filipčík,
Facebook

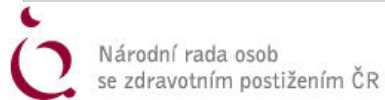
2 Na interaktivní mapové aplikaci [Mapa přístupnosti města Ostravy](#) bylo ke dni 12. 12. 2025 zmapováno 2001 objektů – například restaurací, kaváren nebo cukráren je zmapováno 141. Mezi zajímavé patří také areál s gastronomickým provozem [Skautská](#) v městské části Poruba (Skautská 6092/1). Uvnitř objektu jsou dostatečné manipulační prostory, výška stolů umožňuje podjezd.

Humor bez záruky

Vy se ptáte, my odpovídáme

Mgr. Kateřina Havlíková, Mgr. Václav Toul, Mgr. Eliška Škrancová,
Poradna NRZP ČR v Brně | Foto: Pexels

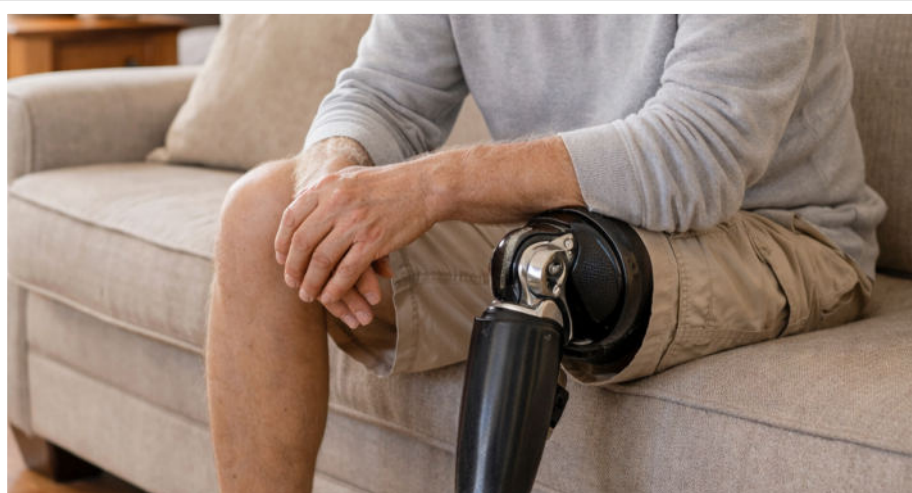
Péče o seniora po amputaci nohy nad kolenem

Obracím se na vás s prosbou o radu v souvislosti se situací mého otce (93 let). Nedávno mu museli náhle amputovat nohu nad kolenem. Několik týdnů tajil, že končetinu necítí a ta bohužel odumřela. Momentálně je hospitalizovaný na chirurgii v nemocnici v Liberci a čeká na přeložení do nemocnice v České Lípě, kam spádově patří. Otec pobírá příspěvek na péči ve 2. stupni, který je po dobu hospitalizace pozastaven. Žije se svou partnerkou v přízemní chalupě, jež však není plně bezbariérová – jsou tam menší schůdky a prahy, v koupelně je vana. Partnerka je připravená se o něj po návratu starat.

Mám několik dotazů ohledně dalších kroků a možnosti různých příspěvků.

1. Kompenzační pomůcky: Počítáme s tím, že otec bude po návratu potřebovat např. polohovací postel, antidekubitní matraci, invalidní vozík, případně zvedák i další pomůcky. Kdy a kde je možné o tyto pomůcky žádat? Lze o ně žádat již během hospitalizace, aby bylo vše připraveno včas, nebo až po návratu domů?

2. Úprava domácího prostředí: Víím, že existuje příspěvek na úpravu bezbariérového bydlení. Je možné o něj žádat již nyní? Jak nejlépe postupovat, aby byl prostor připraven na otcův návrat?

3. Příspěvek na péči: Je vhodné žádat o přehodnocení stupně příspěvku na péči? Měl by se proces zahájit již nyní, nebo až po návratu do domácího prostředí?

4. Služby po návratu: Uvažujeme i o zapojení pečovatelské služby či domácí ošetrovatelské péče. Jak dlouho může ošetrovatelská péče docházet a za jakých podmínek? Je možné kombinovat ji s péčí partnerky?

Budu Vám velmi vděčná za informace a doporučení, jak aktuálně postupovat, aby byl otec po propuštění z nemocnice co nejlépe zajištěn.

Postupně zodpovíme vámi zmiňované body.

1. Kompenzační pomůcky: Lze požádat ošetrujícího lékaře, aby polohovací postel i antidekubitní matraci předepsal. Podrobnosti o podmínkách předepsání polo-

hovací postele jsou k dispozici na stránkách [VZP](#). Může tak udělat odbornost PRL, NEU, REH, ORT, INT nebo GER.

Antidekubitní matraci může předepsat CHI, PRL, NEU, REH, ORT či GER a může být s doplatkem.

Invalidní vozík předepisuje na poukaz lékař odbornosti DĚA, PED, PRL, NEU, REH, ORT, INT nebo GER.

Zvedák se závěsnou plachtou lze taktéž získat na poukaz od lékaře. Závěsnou plachtu předepisuje PRL, NEU, REH, ORT, INT či GER a zvedák NEU, REH, ORT, INT nebo GER.

Výše zmíněné pomůcky schvaluje revizní lékař zdravotní pojišťovny, u níž je váš otec registrován. Na některé z nich může být doplatek. Než se vyřídí poukazy, lze využít půjčovny zdravotnických pomůcek.

2. Úprava domácího prostředí: Jedná se o [příspěvek na zvláštní pomůcku](#). Výčet pomůcek určených pro osoby s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí lze najít ve vyhlášce č. 388/2011 Sb. odst. 1) písm. b) a týká se odstranění architektonických bariér. Tedy prahů, rozšíření dveří nebo uzpůsobení koupelny:

b) stavební práce spojené s uzpůsobením koupelny a WC, a to včetně stavebních prací spojených s rozšířením dveří v rámci uzpůsobení koupelny a WC; jedná se o stavební práce a s nimi nezbytně související materiál na úpravu, nikoli však o obklady, podlahové krytiny, sanitu apod.

Překonání schodů řeší odst. 3): Osobám se zdravotním postižením, které je uvedeno v části I bodě 1 písm. a), b), d) až i) a n) přílohy k zákonu, jsou určeny tyto zvláštní pomůcky:

a) nájezdové ližiny,
b) přenosná rampa,
c) schodolez,
d) svislá zdvihací plošina, včetně instalace,
e) šikmá zvedací plošina, včetně instalace,
f) stropní zvedací systém, včetně instalace,
g) roštová rampa, včetně instalace.

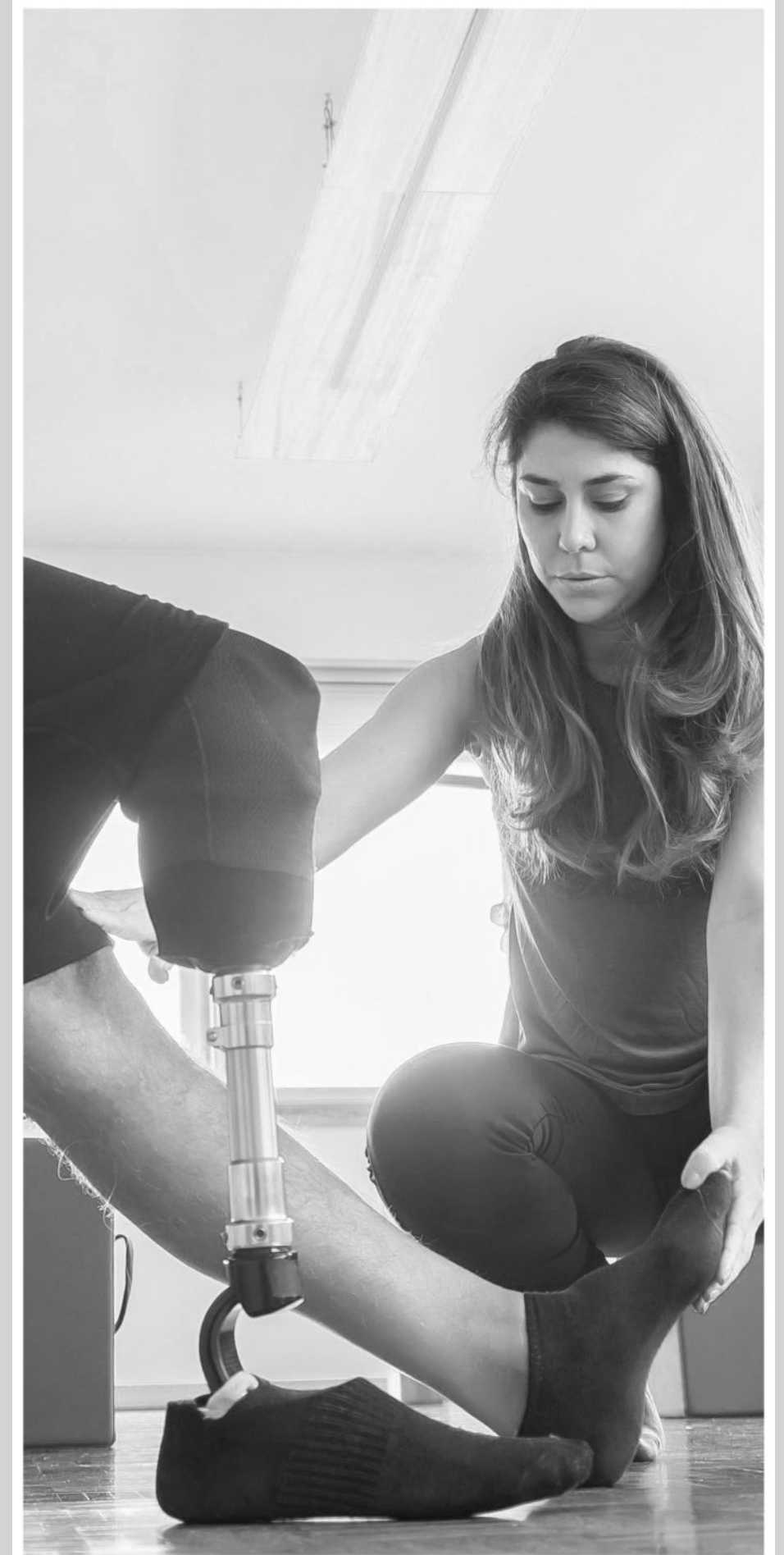
O příspěvek lze požádat i v době hospitalizace, přičemž je potřeba doložit potvrzení o hospitalizaci. Potvrzení o hospitalizaci 60+ si lze vyžádat u zdravotnického zařízení, kde je tatínek hospitalizován. Pokud je postupně hospitalizován ve více zařízeních, je třeba potvrzení doložit od všech těchto zařízení.

Základní podmínkou je 60 dnů nepřetržité hospitalizace pro jedno onemocnění nebo úraz, avšak mimo lůžka akutní péče.

3. Příspěvek na péči: Je vhodné podat [návrh na změnu výše příznaného příspěvku na péči](#). K žádosti připojíte potvrzení o hospitalizaci 60+.

4. Služby po návratu: Domácí ošetrovatelská péče slouží k poskytování zdravotnických úkonů v domácím prostředí. Tuto péči předepisuje ošetrující lékař. Doporučujeme, aby ji indikoval již lékař, který bude tatínka propouštět do domácího ošetření. Dále pak praktický lékař. Potřebnost domácí ošetrovatelské péče určuje předepisující lékař.

Pečovatelská služba poskytuje pomoc a podporu v péči o osobu – např. pomoc s hygienou,

oblékáním apod. Tu si zajistíte oslovením poskytovatelů, které najdete podle bydliště v [registru poskytovatelů sociálních služeb](#). Pečovatelská služba je poskytována na základě smlouvy. Je velmi vhodné ji kombinovat s péčí blízké osoby, pečovatelské služby, případně osobní asistence.

Zkuste si v registru zadat, jak pečovatelskou službu, tak osobní asistenci, a to ve vašem kraji/okrese/městě. Zjistíte tak, jaké sociální služby jsou nabízeny v okolí bydliště vašeho otce.

Zastoupení syna při uzavírání smlouvy o poskytování sociálních služeb

Mám mentálně postiženého syna, který navštěvuje odlehčovací službu. Pro tuto službu se každým rokem podepisuje magistrátem smlouva, protože syn neumí číst ani psát, ale když mu smlouvu přečteme a vysvětlíme o co jde, tak tomu rozumí. Do odlehčovací služby chodí rád a pokaždé se tam těší. Syn se umí podepsat.

Podle pracovníků odlehčovací služby musí podepisovat za syna smlouvu vedoucí sociálního odboru magistrátu města, který má k tomuto každoročnímu podpisu výhrady. Nabádá nás jako rodiče, abychom syna nechali zbavit svéprávnosti, aby on tuto smlouvu již za syna každý rok nemusel podepisovat. Je opravdu nutné, aby uvedený vedoucí sociálního odboru magistrátu musel výše uvedenou smlouvu podepisovat? Nebo tuto smlouvu může podepsat i řadový sociální pracovník sociálního odboru magistrátu, popř. i náš syn, když je schopen se podepsat a rozumět tomu, co podepisuje?

Magistrát má pravomoc uzavřít smlouvu jménem pověřeného úředníka, nemusí se jednat přímo o vedoucího odboru, záleží na konkrétním pověření. Nicméně aby magistrátní úředník mohl smlouvu podepsat v roli zástupce vašeho syna, tedy příjemce služby, musí být splněny podmínky definované v [§ 91 odst. \(3\) ve spojení s odst. \(6\) zákona o sociálních službách](#).

Syn tedy musí mít potvrzení lékaře, že není schopen sám jednat, a nesmí mít zákonného zástupce ani opatrovníka. Obě tyto podmínky musí být splněny současně, teprve pak je magistrát oprávněn uzavřít smlouvu za syna. Dosavadní postup nejeví známky nezákonnosti, současně rozumím

tomu, že by situace měla mít dlouhodobější řešení.

Situaci lze řešit jak smlouvou o nápomoci schválenou soudem ve smyslu §§ 45 až 48 občanského zákoníku, lze se nechat zastoupit členem domácnosti (rodič, sourozenec či jiná zletilá osoba) ve smyslu §§ 49 až 54 občanského zákoníku, což také schvaluje soud. Oba instituty spadají do tzv. podpůrných opatření, při jejichž schvalování nedochází k omezení svéprávnosti. Nebo lze věc řešit omezením svéprávnosti ve smyslu §§ 55 až 65 občanského zákoníku.

Bez dalších údajů nelze poskytnout konkrétní přehledovou odpověď, který z institutů by byl pro syna nejvhodnější. Obratě se proto, prosím, na některou z poraden NEŽP ČR – kontakty naleznete [zde](#). Tam vám pomohou sepsat konkrétní návrh, případně se lze domluvit s kolegy na spádové pobočce, jejíž pracovník se dané věci bude věnovat.

Příspěvek na péči při superdávce

Pečuji o otce, který pobírá příspěvek na péči ve 3. stupni. Nežijeme ve společné domácnosti, otec má vlastní byt ve vedlejší ulici. Chtěla jsem si požádat o superdávku, ale

bylo mi sděleno, že celý příspěvek se bere jako můj příjem. Když jsem argumentovala tím, že si jednou týdně „beru volno“ a z příspěvku platíme jiného pečujícího, tak mi bylo slušně řečeno, že je to můj problém. Nechápu, jak je možné, že „cizí“ peníze se berou jako můj příjem... Je to opravdu pravda a nelze třeba sepsat čestné prohlášení, kolik mi otec skutečně dává?

Pokud pečující osoba nežije s příjemcem příspěvku na péči ve společné domácnosti, započítává se jí příspěvek na péči do příjmů. Nemáme k dispozici metodiku, zda je možné doložit smlouvu s registrovaným poskytovatelem sociálních služeb, například s pečovatelskou službou. Příspěvek na péči je určen na zajištění péče. Pokud jste ve formuláři *Oznámení o poskytovateli pomoci* uvedena jako pečující osoba, příspěvek na péči vám náleží v plné výši. Pokud je stanoveno více pečujících osob, musí být uvedeny ve formuláři o poskytovateli pomoci. Jestliže s otcem nežijete ve společné domácnosti, započítá se vám celá částka příspěvku na péči do příjmů pro nárok na superdávku.

Dobré zlato: Pardubický kraj má druhý integrační sociální podnik

Dobré zlato. Tak zní doslovný překlad latinského názvu AureaBonum, historicky druhého integračního sociálního podniku v Pardubickém kraji. Nově vzniklá společnost je dceřinou firmou organizace [Květná Zahrada](#), která už dvacet let pomáhá lidem v nesnázích a podporuje jejich návrat do běžného života. Její vedení v čele s Ferdinandem Raditschem se nyní rozhodlo propojit podnikání s cílenou pomocí lidem se zdravotním i sociálním handicapem.

„Chceme poskytovat důstojné zaměstnání těm, kteří by jinak zůstali mimo pracovní trh. A zároveň zajistit ekonomickou udržitelnost našeho podnikání,“ vysvětlil Ferdinand Raditsch. Podle něj šlo především o pragmatické rozhodnutí. „Pracovní výkon u osob se zdravotním či sociálním znevýhodněním nemusí být vždy stejný jako u běžného zaměstnance. U nového zákona o integračním sociálním podniku zatím není finanční podpora nastavena tak, aby se ekonomicky vyplatilo lidi s handicapem zaměstnávat. V kombinaci s možnostmi chráněného trhu práce už je ale šance podnikat se ziskem reálnější,“ doplnil Raditsch.

Právě proto se rozhodl neohrozit fungování zavedené Květné Zahrady a zvolil cestu dceřině společnosti.

„Založili jsme novou společnost AureaBonum a převedli do ní část našich stávajících aktivit a zaměstnanců. A to včetně obchůdku v Květné, sýrárny, sušárny ovoce a moštárny,“ říká průkopník sociálního podnikání v Pardubickém kraji.

Nedávat peníze někomu, kdo jen natahuje ruce

„Sám jsem zvědav, co tento krok přinese. Nemám žádná očekávání. A jestli jsme si na něco za dvacet let našeho fungování zvykli, tak na to, že se o všechno musíme postarat sami. Pomocnou ruku vždycky najdete především na konci své paže,“ zdůrazňuje Raditsch. Podle jeho názoru je tato cesta správná a dlouhodobě udržitelná.

„Naším mottem je, že základem integrace je práce. Nemá smysl dávat peníze někomu, kdo si je nezaslouží nebo jen natahuje ruce. Jde o to dát lidem příležitost pracovat a mít se dobře. Mohou to samozřejmě i odmítnout, ale pak ať po nás nic nechtějí,“ říká otevřeně.

Integrační sociální podniky se zaměřují na zaměstnávání lidí s omezeným přístupem na běžný trh práce. Podle zákona mezi ně patří například osoby se zdravotním postižením, dlouhodobě nezaměstnaní nebo lidé sociálně vyloučení. Cílem je získání pracovních návyků, zkušeností a dovedností, které umožní lepší

začlenění do společnosti. Tyto podniky musejí být povinně zapsány v registru integračních sociálních podniků vedeném MPSV, jinak toto označení nesmějí používat.

Podpora sociálního podnikání z kraje

„Oceňuji, že v Květné u Poličky našli odvahu stát se druhým integračním sociálním podnikem v Pardubickém kraji,“ říká Pavel Šotola, náměstek hejtmana Pardubického kraje zodpovědný za sociální péči a neziskový sektor. Podle něj kraj podporuje sociální podnikání systematicky a dlouhodobě.

„Poskytujeme dotace, investujeme do vzdělávacích programů pro podnikatele i zaměstnance. Pořádáme kulaté stoly, workshopy a semináře a věnujeme se osvětě.“

Novinkou je také specializovaný informační web s adresou [krajprosociálnípodnikání.cz](#), který slouží jako rozcestník informací, inspirace a příkladů dobré praxe v oblasti sociálního podnikání nejen v Pardubickém kraji.

MIKASA představuje naději

**Denní stacionář pro dospělé
s autismem, mentálním postižením
a chováním náročným na péči**

Jak vrátit plnohodnotný život lidem s autismem, mentálním handicapem a chováním náročným na péči? Denní stacionář organizace MIKASA nabízí skutečnou cestu k soběstačnosti. Učí klienty nezávislosti, rozvíjí jejich sebedůvěru a schopnost navazovat vztahy. Zároveň pracuje na snižování četnosti i intenzity náročného chování. Přečtěte si, jak Mikasa mění lidské osudy a bojuje za to, aby každý klient mohl žít důstojný a plnohodnotný život.

Kateřina Drábová, (red) | archiv organizace MIKASA

Představte si místo, kde mohou lidé odložit veškerý tlak, přetvářku i obavy. Místo, kde jsou přijímáni takoví, jací jsou. Pro lidi ve věku 16 až 45 let, kteří žijí s autismem, intelektovým znevýhodněním a někdy také s chováním náročným na péči, je Denní stacionář MIKASA často jediným prostorem mimo rodinu, kde mohou být sami sebou a naplňovat své potřeby.

Ve stacionáři se klienti učí praktickým dovednostem, které jim přinášejí pocit sebedůvěry a nezávislosti. Společně vaří, uklízí, míchají těsto na dezerty, tvoří nebo se učí orientovat v každodenních situacích. Jednoduše objevují svět, který je pro většinu z nás samozřejmostí. Život se ale neodehrává jen mezi čtyřmi zdmi. Klienti se proto vydávají i za dobrodružstvím – navštěvují zajímavé atrakce našeho kraje, kulturní události nebo se jen tak procházejí v přírodě.

Jednoduché věci jako velká výzva

Na první pohled se může zdát, že program stacionáře je jednoduchý. Pro samotné klienty však často představuje skutečnou výzvu. Nejlépe se význam této práce odráží v konkrétních lidských příbězích.

Jedním z nich je příběh Volodi. Mladého muže s atypickým autismem a mentálním postižením, který žije v realitě, kde porozumění není samozřejmostí. Pokud Voloda nedostane to, co právě potřebuje – a ve chvíli, kdy to potřebuje – reaguje náročným chováním. Jeho tělo se napne, vydává zvuky a někdy škrábe, kouše nebo tahá pečující za vlasy. V jiných situacích je agresivní vůči sobě – opakovaně bije hlavou do skla nebo do stěn. Tyto projevy mohou působit znepokojivě, ale pro Volodu jsou jediným způsobem, jak sdělit, že je v tísní a potřebuje pomoc. Právě proto bývají lidé jako on často odsouváni na okraj společnosti, mimo zrak veřejnosti.

Voloda ale chce žít. Chce chodit ven, do kavárny, do lesa. Touží po vztazích, po bezpečí a důvěře. Potřebuje prostředí, které na něj nebude tláčit, které mu porozumí a přijme ho takového, jaký je. Jeho příběh je jen jedním z mnoha, přesto velmi silně ukazuje, proč je práce Denního stacionáře MIKASA tak potřebná.

Odbornost, respekt a individuální přístup

„Práce s náročným chováním vyžaduje hluboké porozumění a stmelený tým. Klient s autoagresí nebo agresí vůči okolí, který je v nepohodě, potřebuje rychlou a cílenou reakci.

Proto naši pracovníci využívají různé formy zklidnění. Zásadní však je těmto situacím předcházet,“ vysvětluje Bc. Hana Makay, vedoucí stacionáře.

MIKASA si zakládá na individuálním přístupu, partnerství s rodinou a respektování svobodné vůle klientů. K dosažení pokroku využívá certifikované metody, jako je bazální stimulace, Snoezelen terapie, oblíbená canisterapie i prvky behaviorální práce.

Radost z pobytu venku

Mezi nejoblíbenější aktivity klientů patří pobyt venku, a proto je program pravidelně obohacován o společné zážitky pod širým nebem. Opékání špekáčků, strašidelné halloweenské odpoledne nebo zářivý lampionový průvod – to vše klientům přináší radost, pocit sounáležitosti a přirozené sociální zkušenosti.

Vize nového stacionáře

Příběhy, jako je ten Volodův, jasně ukazují, jak zásadní roli Denní stacionář MIKASA hraje. Poptávka po této službě však už dnes převyšuje kapacity dané současným prostorem. Organizace proto nese odvážnou vizi vybudovat nový, kapacitně příznivější stacionář – skutečný přístav bezpečí, porozumění a přijetí.

Nový prostor má nabídnout relaxační místnosti pro zklidnění, bezbariérový přístup pro maximální nezávislost i klidnou zahradu pro terapeutické aktivity v přírodě. Realizace tohoto snu, který přinese naději dalším rodinám, závisí na společné pomoci veřejnosti a partnerů. MIKASA proto intenzivně shání finanční prostředky na zahájení stavby a věří, že nový přístav pro ty, kteří se potýkají s neviditelnými bariérami, se brzy stane skutečností.

Vlastní výroba a vývoj

PROFESIONÁLNÍ ÚPRAVY VOZIDEL OD VÝROBCE

vývoj | výroba | montáž | prodej

ELEKTRICKÝ POHON INVALIDNÍHO VOZÍKU

HURT-e

DEJTE VOZÍKU KŘÍDLA

Nově půjčovna pohonů vozíku

WWW.RUCNIOVLADANI.CZ

WWW.HURT-e.CZ

HURT s. r. o.

Bambousek 664

281 26 Týnec nad Labem

Česká republika

Tel.: +420 321 781 363 / +420 723 272 401

E-mail: info@rucniovladani.cz / info@hurt-e.cz

www.facebook.com/rucniovladani

Poradce pro Moravskoslezský kraj - tel. +420 724 314 876

Poradce pro Zlínský a Olomoucký kraj - tel. +420 736 617 416